

— . . .
LB !)

1 b 1 0

Izbrani prispevki udeležencev literarnega natečaja
Lepota besede 2015
Izbor besedil: Bogomira Kure

Črnomelj, november 2015

* B E S E D E S O M O S T O V I , *

8 b e s e d e s o m o s t o v i , 8

je zapisal avstrijski učitelj in filozof Ferdinand Ebner.

Hkrati nas povezujejo in spreminja podobo našega življenja.

Tudi literarni natečaj Lepota besede nas povezuje – že 10 let. Povezuje nas z našim partnerjem oz. s prijatelji iz JSKD-ja, območne izpostave Črnomelj, s katerim skupaj razpišemo natečaj, z Občinama Črnomelj in Semič, ki sofinancirata projekt, z udeleženci, ki nam zaupajo svoje prispevke, s strokovnjaki in profesorji, ki ovrednotijo dela in pomagajo literarno zoreti, ter z vsemi, ki jim je ljuba beseda, literatura in ustvarjanje.

Naj se ob tem jubileju še posebej zahvalim sodelavki iz knjižnice Bredi Kočevar ter vodji Javnega sklada za kulturne dejavnosti, Območne izpostave Črnomelj, Heleni Vuksnič, ki negujeta in vodita projekt. Smo dokaz, da sodelovanje prinese rezultate in dodano vrednost, da si zaupamo in verjamemo v skupen cilj.

Pozivam vas, da most pogumno gradimo še naprej. Skupaj. V slogi, druženju, duhovni rasti, da bo podoba našega življenja lepša, beseda slišana, misli pozitivne.

Anja Panjan Trgovčič, direktorica Knjižnice Črnomelj

živimo

Z I V I M O Z A T O , D A P U S T I M O S L E D I ...

z i v i m o z a t o , d a p u s t i m o s l e d i ...

Literarni projekt Lepota besede živi in pušča sledi že 10 let. Živi zaradi vseh čudovitih ljudi, ki hočejo in zmorejo s pisano besedo izražati svoje misli in občutke, pisati zgodbе, pesmi in dramska besedila.

Živi zaradi literarnih mentorjev, ki s svojim strokovnim znanjem in z ljubezljivo do literature literatom vedno znova dajejo navdih, zagon in veselje do pisanja. In nenazadnje živi zaradi nas, bralcev, ki z veseljem sežemo po desetih drobnih a bogatih knjižicah, ki jih je vredno prebrati.

V rokah držite deseto, a ne zadnjo.

Literarni natečaj LEPOTA BESEDE je plod odličnega sodelovanja Knjižnice Črnomelj in JSKD - Območne izpostave Črnomelj. V teh letih se je na razpis prijavilo 84 literatov, nekateri so z nami že od začetka, nekateri prihajajo na novo in trije med njimi so sodelovali vseh deset let. Na razpis so ustvarjalci poslali najrazličnejše literarne zvrsti: pesmi, pripovedi, dramska besedila, aforizme in stripe. Letos se je na literarni natečaj prijavilo kar 40 udeležencev, kar je največ doslej. Vsako leto v maju razpišemo literarni natečaj in do začetka septembra sprejemamo prijave udeležencev iz Bele krajine in širše Dolenske, ter zadnja leta tudi prispevki Slovencev Slovenskega doma KPD Bazovica na Reki in KPD Slovenki dom iz Zagreba.

Prispele pesmi in prozo vedno strokovno pregleda in oceni strokovni ocenjevalec ali ocenjevalka. V desetih letih smo k sodelovanju povabili najrazličnejše strokovnjake, ki so povezani z literaturo: slovensko pesnico Marjanco Kočevar, profesorja, pesnika in mentorja literarnih skupin Davida Bedrača, pesnico in prevajalko Jadranko Matič Zupančič, ter domačinko Bogomiro Kure, profesorico primerjalne književnosti in sociologije.

V novembru pripravimo literarno delavnico za udeležence natečaja in zaključno prireditev v cerkvi Svetega Duha v Črnomlju, na kateri v sodelovanju z Gledališko skupino ZIK Črnomelj in glasbenimi gosti širši javnosti predstavimo nastale literarne izdelke. Ob tej priložnosti izide tudi knjižica z izbranimi prispevkami.

Skrbimo pa tudi za nenehno izobraževanje udeležencev in organizirali smo najrazličnejše literarne delavnice:

Se da pisanja literature naučiti? – David Bedrač, 2008; Literarna delavnica z Davidom Bedračem, 2009;

Haiku pesmi – pesmi trenutka, predavanje in delavnica v izvedbi bibliotekarke in pedagoginje Vladimire Grahek, 2011; Branje – čudežno potovanje, predavanji v izvedbi bibliotekarke in pedagoginje Vladimire Grahek, 2013; Skozi vsako krošnjo veter drugače veje, predavanje in delavnica v izvedbi Marinke Lamprecht, 2014; Pisanje kratke zgodbе, predavanje v izvedbi slovenskega pisatelja Andreja Blatnika, 2015.

Verjamemo, da smo s skupnimi močmi pustili dobre sledi. Tudi z lepo besedo, ki je v današnjih časih globalnih sprememb še kako potrebna. In verjamemo, da bomo s tem nadaljevali tudi v prihodnosti.

Breda Kočevar

ZAKLADI

zakladi

Že od samega začetka iz leta 2006 nosi naš literarni natečaj Lepota besede podnaslov „Z besedo iščemo in ustvarjamo lepoto“. Brez nekega posebnega načrta sva se z Bredo strinjali, da je lepoto potreбno hkrati iskati in ustvarjati. Da je lepe besede treba najti, da bi jih lahko zapisali. Da je lepe misli treba slišati, da bi jih lahko povezal v celoto. Da je literatura povezana z nenehnim iskanjem in ustvarjanjem. Z delom, torej. Nastajanje literarnega dela zahteva od resnega ustvarjalca zavzetno in včasih obrtniško težko delo. Ne pravijo zaman, da se kakšno delo rodi v mukah, pri čemer ne misljijo le na bolj ali manj žalostno ali trpeče razpoloženje ustvarjalca. Mislijo na znanje in vedenje o literaturi, ki ga človek pridobiva kot bralec ali poslušalec. Mislijo na dolgotrajno poskušanje skladanja verzov in spletanja zgodb. Mislijo na iskanje izvirnih rešitev in dobrih odločitev. Na številne neuspehe in zavrnene pesmi ali pripovedi, preden je pisec z napisanim zadovoljen.

Kot bralci ali poslušalci vemo bolj malo o težaškem delu pisca. Šele kot ustvarjalci se zavemo, da je za lep izdelek, bodisi po naših ali tujih merilih, potrebno veliko napora. Le redko in šele po določenem času navdih opravi večji del dela.

Iskalci in ustvarjalci lepote v okviru našega literarnega natečaja ponujajo svoje zapise v branje in razmislek. Bolj ali manj zadovoljni s svojimi rezultati upajo na naše razumevanje, navdušenje in zadovoljstvo. Deset knjižic, v katerih dobrih osemdeset zelo različnih piscev predstavlja svoje literarne stvaritve, skriva številne kakovostne odlomke, nepričakovane besedne zveze, bogate izpovedi. Dela, ki so za ustvarjalce izjemne vrednosti, za bralce – iskalce lepote - pa zanimivo branje.

Ko pa iskalec lepote v delu prepozna tako vrednost, kot mu jo pripisuje ustvarjalec, ko se oba strinjata glede kakovosti dela in v njem najdetra izjemno bogastvo – tako za srce, kot tudi za razum, takrat govorimo o velikem in čudovitem zakladu.

Zaradi takih zakladov, četudi so redki, je vztrajanje pri natečajih, kot je Lepota besede, smiseln in dobro.

Helena Vukšinič

LEPOTA BESEDE @) ! %

le p o t a b e s e d e 2 0 1 5

Letos sem ob branju prispevkov dobila dober občutek, zdeli so se mi dobrni, boljši kot lani. Res jih je bilo več in se v večjem številu lažje pričakuje tudi več kvalitete, po drugi strani pa bi bila lahko vsa besedila novih avtorjev slaba, a so daleč od tega.

Seveda se vsakomur ob tem lahko pojavi pomislek: Kako pa nekdo sploh ve, da so besedila dobra ali slaba? Kdo je tisti, ki postavlja merila in kaj so tista merila, s katerimi merimo in določamo, kaj je dobro in kaj slabše besedilo?

To je seveda večno vprašanje in vedno po svoje tudi upravičeno. Mnogih dobrih piscev v njihovem času niso sprejemali oziroma cenili, odkrili so jih še pozneje, pogosto po smrti, oni pa so umrli zagrenjeni in prikrajšani ... Na nek način so prišli pred svojim časom, ko jih še ni bilo mogoče razumeti. Upam, da nikogar med vami ne bomo prizadeli in prikrajšali na ta način!

Naj raje poskušam odgovoriti na vprašanje o merilih. Kaj je torej dobro v literaturi, kaj slabo, kaj boljše in najboljše. Na to vprašanje različne estetike in poetike odgovarjajo različno. Zato jaz sledim pač svoji izkušnji, ki se je oblikovala v štiridesetih letih poučevanja na gimnaziji v Črnomlju, sledim svojemu študiju, branju literature in svojemu dojemovanju dobrega in lepega.

Vsek med vami pa ima seveda možnost reči, da moja ocena ni kaj dosti vredna, posebno, če ni preveč ugodna.

Letos smo se odločili ob desetletnici natečaja izbrati za nastop 10 najboljših besedil. Izbira ni bila enostavna, saj bi si vsaj še nekaj prispevkov zaslужilo to čast, kar boste v knjižici sami lahko ocenili.

Še težje se je bilo odločiti za tri najboljše.

Res je bilo veliko besedil dobrih, več kot dobrih. A nekako je bilo treba med dobrimi izbrati še boljše. V pesmi, v prozi in v dramatiki.

Rada bi, da to nikomur ne vzame ustvarjalnega veselja. Lepo je, da vas toliko piše! To pomeni tudi, da razmišljate o stvareh, da tehtate in izbirate besede, da vam ni vseeno, kaj in kako se piše ali govori. To pomeni, da ste pozorni poslušalci in bralci, kar je izjemno pomembno tudi za vsakdanjo komunikacijo.

Res je lepo, da vas toliko piše. Saj ni treba, da se imate zato za pesnike. Slavni Fernando Pessoa je posebej naročil, naj o njem ne govorijo, da je pesnik, ampak naj raje rečejo, da piše verze. Tudi letošnji Jenkov nagrajenec za poezijo, Miklavž Komelj, misli podobno.

Zato še kar naprej pišite – verze, prozo, drame. Pišite in uživajte!

Uživajte v lepoti besedel!

Bogomira Kure

IZBRANI PRISPEVKI
izbrani prispevki

LEPOTA BESEDE @)!%
lepota besede 2015

natečaj

ANONIMNI LITERARNI NATECAJ

anonimni literarni natecaj

Saj ne, da bi se pritoževal. Pa tudi vseeno mi je. Naj jo ima, si mislim. Naj jo ima, če mu prinaša srečo. Čisto za svojo naj jo ima, jaz se že ne bom razburjal zaradi ene drobne ideje. Polno glavo jih imam. Kar vrejo iz mene. Druga drugo prehitevajo, težko jih dohajam. Ne vidim jím konca, cela vrsta jih je, spotikajo se, hitre preskakujejo počasnejše, bliskovite se rimejo na začetek odstavka z absolutno pravico biti vodilne, na to lokomotivo pa se veže kompozicija malih drobnih idejic, ki nosijo ves gromozanski tovor ene velike, ki puha od postaje do postaje in je vse obilnejša, masivnejša in težja. Da, kar vrejo iz mene, kot da sem kotel izjemnih dimenziј, ki bo vsak čas prekipel. Da pa bi se razburjal glede onega pezdeta, ki rovari po mojih miselnih akrobacijah in se pod njih podpisuje s svojim blagozvočnim imenom: Leonhard Pokorn! Še mora me ne tlači, niti prek dneva ne razmišljam o stvari, kaj šele, da bi vam pravil o tem pokvarjenem starčku, ki ni vse življenje počel drugega kakor prebiral časopise in drugo pisano navlako ter kralj svoje lukenj polne kratke zgodbe.

Od nekdaj mi je bil malce sumljiv. Nisem ga sovražil ali kakorkoli drugače negativno razmišljal o njegovi osebi, pač pa mi je vselej, ko sem bral njegove zmagzke, po možganskih vijugah potovala dejā-vu slika. Nobene nove ideje, ničesar, kar bi res navdušilo. Njegov stil pa je bil dober. Ampak saj veste, kako je z nekaterimi ljudmi: privlačijo vas z neko magično silo, po drugi strani pa čutite do njih neznanški odpor. Približno tako se je dogajalo z mano in gospodom Pokornom; on mene seveda ni poznal.

Ne le njemu, tudi meni so se dnevne, tedenske, mesečne in razne ostale publikacije kopičile v stanovanju. Mislil sem si: »Neverjetno podobne ideje imajo ljudje, v toku časa se bomo končno zblížali.« Seveda nisem preverjal in brskal, kdo je kaj objavil in kdaj, čeprav mnogokrat nisem imel dobrega občutka. A le kdo bi v peni črk našel vse datume in imena! Vedno sem nekako ležeren, nič kaj se ne hudujem, stvarem pustim, da se zgodijo. POMEMBNO je, da imajo svojo pot. To je moje življenjsko načelo, ki sem ga sčasoma prisvojil, kajti len sem kot tropski lenivec. Toda četrtekovo jutro je vsaj za nekaj časa pospešilo miseln tok počasne reke.

V četrtek zjutraj, ko sem še ves krmežljav srkal svoj budilni napitek, po Braziliji dišeč, z oblačkom mleka, in ko mi je moje dekle Lucija – zjutraj me odlično razume – podala sveže tiskano literarno revijo prek mize, in ko sem jo odprl na tisti strani, kjer po navadi začnem brati, in ko sem v levem kotu čisto zgoraj zagledal njegovo ime, no, takrat mi je butnila kri v glavo, mi prekrvavela možgane in v stotinki sekunde mi je postalо jasno, da bodo moje nebo danes prekrili črni oblaki. Hitro bujenje je obetalo naporen dan, njegovo ime pa nič dobrega. Lucija je bila pametno tihi, kajti ve, da mora zjutraj počakati na mojo reakcijo na prebujajoči se dan in šele potem premišljeno začeti pogovor ali vstaviti opazko na pravem mestu.

Zatopil sem se v branje. Že sam naslov mi je vzbudil asociacijo na zgodbo, ki sem jo pred mesecem dni poslal na anonimni literarni natečaj. Kaj bi to, sem si rekel v svojem stilu, ta človek me preseneča, mogoče ga preveč obsojam, misli enako kot jaz. A vseeno sem začutil rahlo žgečkanje pri srcu.

Začetek zgodbe je bil izreden. Prevzelo me je navdušenje, ki so ga ustvarili njegovi valjujoči stavki, in kar lebdel sem nad sredozemsko pokrajino in vdihaval vse njene vonje in občudoval barve in se potil v poletni soparici. »Mojster besede, ni kaj!« sem zadovoljno prikimal, ko sem do konca prebral prvi odstavek. In kar prelil sem se v drugega. Hm, malce zgodovine, tudi v njej je bil precej podkovani. »Dobro mu gre od rok,« sem menil sam pri sebi. In potem tretji. Starem se, da se je pridružila njegova vnučinja. Bila je močna oseba z močno intuicijo. Nabita je bila z energijo, ki je kar puhtela iz beline papirja. Celi sklop stankov so plavali pred mojimi očmi, jaz pa sem našel priběžaliče na kakšni mehki besedi, ki jih ni manjkalo. Pri tem nisem zanemaril poante zgodbe, ki naj bi se vsak čas razgrnila pred mano. In bolj ko sem spoznaval osebnost junakinje, bolj me je zabavalo dejstvo, kako je to dekle njegove zgodbe podobno dekletu moje zgodbe. Značajske poteze so se dokaj ujemale, pozorni bralec kot jaz in kajpak edini možni primerjalec obeh oseb, kajti do tistega četrtega niti Lucija ni prebrala moje zgodbe, je med njima lako ugotovil sestrsko podobnost. Pa sem kljub temu neobremenjeno bral naprej. Nasmehnil sem se tej ali oni podobnosti in si mislil: »Prekaša me! V vsakem pogledu!«

Bil sem na začetku desetega, zadnjega odstavka. Začel sem ga brati počasi kakor vse ostale in občudoval njegov stil. Na koncu tretje vrstice pa sem začutil, kako je moje srece začela poskakovati v hitrem enakomernem ritmu, oči pa so švigale od besede do besede, kajti zaokrožiti sem hotel bistvo zgodbe. Zanimanje za njegov prvovrstni stil je izginilo kar samo od sebe. Bral sem do konca, ne da bi trenil. In ko sem prebral, sem sprevo pogledal Lucijo in nizko dihal. »Kaj se dogaja?« se je z mirnim glasom pozanimala Lucija. Nisem ji odgovoril. Še enkrat sem se prav počasi lotil branja zadnjega odstavka. Bil je ključnega pomena za njegovo kakor tudi za mojo zgodbo. Bil je ključ, ki je odpiral vrata v svet tega govnača, ki je kradel ideje tu in tam, nazadnje pa si je drznil poseči še po moji veleumnim zamisljam, ki nikakor ne bi mogla zrasti na njegovem zelniku, o, ne, to pa ne, kaj takega ta navadni, nič kaj obzirni in prostaški lopop še sanjati ne bi mogel, kaj šele, da bi kaj približno podobnega ovekovečil na belem kosu papirja! Bil sem zgrožen. Lucija je spremiljala mojo obrazno mimiko in iz trenutka v trenutek ji je bilo manj znano, kako bo potekalo jutro in seveda dan, ki je bil pred nama. Srebalna je kavo, buljila v jutranjik in molčala.

Jaz sem robantil. Sam pri sebi, se razume. Hotel sem ga raztrgati – njega, ne papirja. Če bi se tisti trenutek pojavil pred mano, ga bi gладko nokavtiral. Kar predstavljal sem si njegov spačeni obraz, kako ga sila teže, podkrepljena s pospeškom moje pesti, boleče presenečeno vodi k tlom. In kako leži na tleh ves negiben in nemočen, ubog in ponizen, pripravljen nastaviti svoje dolge tatinske prste, da mu jih s finimi kleččami skrajšam za dolžino nohta. In kako mu iz ust prihajajo obljube, da bo poslej le še bral, nič več pisal. S skrajšanimi prsti bi mu to težko uspevalo.

Da, da ... to sem razmišljjal nekaj časa. Nato pa sem, lahko si mislite, po starci navadi, zamahnil s prosto roko po zraku in potegnil dolg požirek hladne braziliane.

Bojana Dragoš

KO LOJZETA USTAVI POLICISTKA

ko lojzeta ustavi policistka

Policistka Mojca (prihaja v pisarno): Stopita v pisarno, kar za menoj. Tukaj na toplem se pogovorimo, zunaj je preveč hladno. Zapisnik bo potreben sestaviti, torej napisati, in oba bosta morala podpisati. Tako gre to pri nas, seveda po zakonu.

Lojze: Nuza, hodi, hodi (proti njej) malo se naredi, kot da nimaš vseh doma (pokaže na glavo). To morava rešiti, da ne bova plačala kazni.

Nuza: Znam, znam, Lojzek, kako je treba. Ne boj se, ni problema, nisem jaz iz bedakove hiše. Znam, znam.

P. Mojca (sede za mizo na njej ima računalnik, telefon, kup papirja in navlake): Kar naprej, tukaj na stol lahko sedete, gospa, in vaše dokumente prosim.

Nuza: Gospa, se je pri vas treba sezuti, vi imate tako čisto po tleh, kot cerkvi. Midva sva bila v štali in v svinjakih. Se sezujem škornje?

Lojze: Ja, prav imam, Nuza (vlečeta noge iz škorenj), kot v cerkvi.

P. Mojca: Dobro, dobro, samo pri miru sedita, da vam blato ne odpade s podplatov. No, gremo naprej, pokažita vaše dokumente, prosim!

Lojze: Kakšne dokumente?

P. Mojca: Osebne dokumente. Osebno izkaznico, ki jo mora vsak državljan Slovenije imeti vedno in povsod s seboj, naj gre kamor koli.

Lojze: Gospa policajka, tisto kot pravite, osebno izkaznico nimam.

P. Mojca: Osebno izkaznico morate imeti vedno s seboj v denarnici. Denarnico pa gotovo imate s seboj, menda je niste pozabili doma.

Lojze: Oj, bome je nimam. Sem vse skupaj zadnjič pri oranju njive na Lisičini zgubil in zaoral. Zdaj pa nimam ne denarnice in ne osebne izkaznice. Vidite, gospa policajka, tako je to. Če vam po pravici povem, je bila še kar dobra, skoraj nova, v njej je bila osebna, pa zdravstvena, pa tista za na banko in še nekaj evrškov je bilo v njej.

P. Mojca: Torej ste se v Metliko pripeljali brez dokumentov! Pravite, da ste vse dokumente s plugom zaorali. Če je niste našli, bi morali takoj na upravno enoto, da vam izdajo novo osebno ali pa potrdilo, da se ve, kdo ste. Torej tudi vozniškega dovoljenja nimate, vozili pa ste traktor, ko sem vas na cesti ustavila.

Lojze: Tudi vozniško je zaorano na njivi, tam sem pšenico posejal. Mogoče najdem denarnico ob žetvi. Če vse skupaj najdem, vam bom prinesel pokazat. Upam, da bo še videti, da sem na sliki.

P. Mojca: Do takrat ne morete biti brez dokumentov, najprej je treba stare preklicati v uradnem listu, potem pa na upravni enoti pridobiti nove.

Nuza: Gospa, poslušajte, da je to on, Lojzek, lahko jaz potrdim.

P. Mojca: To ni dovolj, vi niste uredna oseba. Kaj pa vi, gospa, imate osebne dokumente, dajte mi jih, prosim.

Nuza: Znate gospa policajka ...

P. Mojca (ostro): Oba si zapomnita, da smo policisti in jaz sem policistka in ne policajka ali pa celo miličnica.

Nuza: Ja, ja, gospa policistka, jaz imam vedno dokumente, denarnico, robčke, rožni venec, pa rezervne spodnje hlačke, veste moje so malo večje, zato imam tudi večjo torbico, nogavice, pa še kaj bi se našlo, vedno v njej. Danes pa je nisem vzela s seboj, kako naj bi šla s torbico na prikolico k prasici se peljat.

Lojze: Da, gospa policaj ... policistka, res je, ona ima torbico in vse noter samo za k maši, nikakor ni mogla turbice s seboj vzeti na prikolico. Res, da smo dali malo slame na prikolico, ampak prasica se je posrala, kakšna bi bila turbica. Je potem res ne bi mogla imeti v nedeljo za k maši v cerkev. Kaj vi mislite, kako bi to smrdelo v cerkvi, vse bi se odmikalo od nje, tudi gospod župnik.

P. Mojca: Saj tudi tukaj zaudarjata (z rokama malo odganja smrad). No, sedaj pa gremo od začetka, najprej vi, gospod, kako se pišete?

Lojze: Midva nisva nikogar udarila, gospa komandirka, midva sva mirna človeka.

P. Mojca: Nisem rekla, da sta koga udarila, pač pa da zaudarjata, torej imata duh po tisti vaši svinji iz prikolice.

Lojze: Aja, to pa je res, kako pa naj človek drugače diši kot po prasici, če se z njo vozi na slami v prikolici.

P. Mojca: Prosim, povejte že, kako se pišete?

Lojze: Alojz Frantutek in ona je moja žena Ana-Marija Frantutek. Nuzika po domače.

P. Mojca (piše): Še naslov, prosim.

Lojze: Naslov je isti, saj sva pod eno streho!

P. Mojca: No, in kakšen je vaš skupni naslov?

Lojze: Pod hruško 16, Radovica, pošta Metlika. Včasih so nam obljudljali, da bomo imeli svojo pošto, pa nič od tega, še zmeraj je Metlika.

P. Mojca: Gospod Frantutek, pripeljali ste se v Metliko z Radovice in to s traktorjem, ki ni registriran, in na prikolici ste peljali svinjo in poleg je sedela vaša žena Ana-Marija Frantutek. Ali se vi zavedate, kako velik prekršek je to ?

Nuza: Poslušajte vi mene, gospa policistka, krmača se goni, ni bilo druge rešitve, kot da sem jo namukala s koruzo, da je šla v prikolico in zdaj jo peljemo k merjascu. Vi ste nas ustavili in če se bo nehala gonit, ne bo dobro. Vi boste krivi, če se

bo nehala gonit tam v prikolici pred postajo.

Lojze: To je res, gospa komadirka, Nuzika ima prav, vsak čas se bo nehala gonit in potem je **dabe** jo peljat ...

P. Mojca: Tudi traktorja niste ugasnili, še vedno ropota pred policijsko postajo?

Lojze: Kaj ga bom ugasnil, kdo ga bo pa potem vžgal?

P. Mojca: Kako ste se pa pripeljali v Metliko, kako ste ga vžgali doma?

Lojze: Z Radovice ni problema, se spustimo že od hiše je v drago. V Metliko ga pa ne ugasnem, tako da se lahko do doma nazaj peljemo. Lepo vas prosim, kdo ga bo do Radovice porival. Lahko bi ga vaši policisti, samo jako dosti jih bi treba jakih pa bedastih. Samo jaki so bedasti, da bi lahko riniл moj traktor proti Radovici.

Nuza: Res je tako, ampak dajte vi hitro to končat z vašim zapisnikom. Prasica se bo nehala gonit. Vi boste krivi, če ne bo breja. Če ne bo breja, ne bo odojkov! To bo, kot se reče, gospodarska škoda.

P. Mojca: Zakaj pa ne pokličete raje veterinarja, da bi jo kar doma osemenil?

Nuza: On teh stvari ne dela na prasicah, samo na kravah. Mi moramo krmača peljat čez Metliko na Hrvaško, tam imajo jako dobrega merjasca.

P. Mojca: Na Hrvaško? Pa imate potni list za svinjo? Saj vas ne bodo pustili čez Kolpo, na meji. Vidva nimata osebnih dokumentov, za svinjo nimate potnega lista.

Nuza: Ni problema, znamo mi, kje se je treba in kdaj čez Kolpo prepeljat.

Lojze: Vi nas samo pustite, da gremo svojo pot, ker se bo krmača nehala gonit, in vi nas tukaj zavlačujete z vašimi brezveznimi vprašanji in zapisniki.

P. Mojca: Prosim vaše osebne podatke, kdaj ste rojeni, gospod Alojz Frantutek?

Lojze: Ja sem rojen leta 1955, Nuza pa se je prej rodila, več let pred menoj. Malo je starejša od mene, ampak je še dobro ohranjena in za vsako delo pri hiši. Ko sem se rodil, smo bili sosedji, hiša do hiše. Naša hiša in Nuzikina takoj poleg.

Nuza: Res je, gospa policajka, policistka, ko se je Lojzek rodil, je bil kot otrok jako bolan. Jaz sem bila že dekle, pa je njegova mama mene kot sosedo prosila; hodi ti, Nuzika, k Trem faram do Marije sedem žalosti in jo prosi, da naj to dete ozdravi ali pa ga vzame bog k sebi v nebesa. Teta, njegova mama je bila pri detetu, jaz sem šla molit k Mariji Pomagaj. Pokleknila sem se pred oltar in prosila Marijo ...

P. Mojca: To ni zdaj pomembno, zdaj moram dokončati zapisnik, mi na policiji nimamo časa za vaše takšne in drugačne zgodbe.

Nuza: O, pa je važno. No sem prosila, tako goreče sem prosila Marijo sedem žalosti, naj ozdravi to dete ali pa naj ga vzame za svojega angelčka. Ne boste verjeli, gospa komandirka, ko sem prišla domov, je rekla sosedka: Nuzika, ti si izprosila Marijo, da moje dete ni umrlo, in ti ga počakaj, da zraste in samo tvoj mož bo. Ti si si izprosila pri Mariji svojega moža.

Lojze: Je gospa, res je tako. Nuzika je mene počakala, vidite, kako sva srečna in vesela, imava se rada. Midva sva vse življenje zaljubljena drug v drugega. Eden brez drugega ne greva nikamor, vidite, da še krmačo skupaj peljeva na očet.

P. Mojca: Gospa se ne bi smela voziti v prikolici poleg svinje. Ljudi voziti na prikolici je po zakonu prepovedano in kaznivo. Samo pogledati moram po katerem členu ...

Lojze: Ampak prasica ni hotela brez Nuzike na prikolico, tako je na njo navezana, da brez nje ne gre nikamor.

Nuza: Kaj vi mislite, da prasica zna, da jo mi peljemo na očet k merjascu. Ne, pojma nima, za to sem jo malo s koruso zamotila, pa je šla za meno na prikolico. Jaz naprej, ona za meno. Ko sva bili na prikolici, je Lojzek lepo zaprl, mene in njo skupaj.

Lojze: Točno tako je, niti malo se ni zlagala. Je pa res, da je krmača od Nuzike.

P. Mojca: Saj sta rekla, da sta poročena, potem je to skupna last.

Nuza: Že, že, on je svoj denar takrat zapravil. Potem sem pa sama kupila to prasico, na sejmu mi je takoj padla v oči. Pa sem jo kupila in pripeljala domov.

Lojze: Ne govori, da sem denar zapravil, samo sem si privoščil malo mlajšo za eno noč. Drugače sem vedno čisto tvoj.

P. Mojca: Kaj, ženo ste prevarali? Prej ste pa govorili, da se še vedno ljubita!

Lojze: Kdo pa je rekel, da se nimava rada, to je laž. Samo njej je prasica padla v oči, da si jo je privoščila, meni pa mlada kelnar'ca, pa sem si jo tudi privoščil. Nisem kriv, če kelnarca rada da.

Nuza: Da, samo jaz sem imela odoijke, ki sem jih prodala. Njemu je pa kelnar'ca čez devet mesecev prinesla dete.

P. Mojca: No, to pa je tista goreča ljubezen, ki ste jo prej omenjali! In kaj ste z otrokom in njegovo mamico?

Nuza: Kaj pa mislite, vse skupaj smo vzelji k sebi, za vse je hiši dosti prostora. Mali je čisto tak kakor Lojzek, tako mu je podoben, izrezan Lojzek je. Pa kaj mislite, da ga bom dala stran od hiše, niti čut pod nobenim pogojem. Malega bomo odkojili za duma, sej bi več koštali advokat, akš bi se bi tožarli. Kdo bi pa plačal advokate?

Lojze: Je gospa, je, morali bi ga videt, kot angelček je, lep, priden tak kot jaz. Pa kam bi ga dali od hiše, lepo vas prosim. Nuzika ga ima tako rada, tako kot da je njen. Joj, mali je lep kot slika, izrezan jaz.

P. Mojca: Poslušajte, sedaj smo odšli čisto v druge vode. Do sedaj ste mi samo povedali osebne podatke in nič, kako ste se pripeljali z Radovice v Metliko v prikolici in to še brez dokumentov. In zakaj?

Lojze: Povedali smo vam, da smo se pripeljali zato, ker se prasica goni in jo peljemo na Hrvaško. Rekli smo vam, da imajo tam najboljšega merjasca. Ker svinja ne gre brez Nuzike nikamor, se je še ona peljala na prikolici. Tako so navezane ena na drugo, da ni za povedat. Po dvorišču, če jo spustimo iz svinjaka, samo za Nuziko teče. Ne boste verjeli v, kuhinjo pride k njej.

Nuza: Res je, gospa policajka. Točno tako je res, kot vam je Lojzek povedal, on nikdar ne laže. Znate, tudi ko je bil s tisto

kelnarico, mi je takoj povedal, nič ne skriva. Pošten človek je. Zdaj nas pa lahko pustite, vidite, da traktor zunaj ropota in troši nafto. To pa tudi ni po ceni, pojma nimate, koliko stane na črpalki, **če samo primeš za tisto kvako**, ki toči gorivo. To vam je ravno tako, kot če primeš za kljuko pri advokatih.

Lojze: Kurilno olje Nuzika, kurilno olje!

P. Mojca: Kaj kurilno olje ste natočili v traktor? To je pa še dodatek k tej kazni, ki ste jo naredili, ko ste se pripeljali v prikolici skupaj s svinjo, gospa Frantutkova.

Lojze: Malo sem dobil za traktor, pa ga imam v sodih, dokler ne potrošim.

P. Mojca: S kom imam jaz posla, ne vem, kaj naj naredim s tem bedakoma. Že na daleč se vidi, da nista pri pravi. Saj bodo še mene kaznovali na upravi, da sem jih sploh ustavila na cesti. Ta dva nista za drugam kot za na psihiatrijo. Kar spodila jih bom, da me kolegi ne vidijo. Še smejal si me bodo.

Nuza: No gospa vi ste gotovo tukaj šefica, dajte, da gremo za svojim poslom, pustite nas naprej. Prasica se bo nehala gonit, kaj bo pa potem. Brez veze se bomo peljali na Hrvaska.

Lojze: Da gospa komandirka, pustite nas in ne nas zadrževati tukaj na postaji. Lepo vas prosim, Nuzika me bo sekirala, ako njena prasica ne bo breja, bo to velika gospodarska škoda.

P. Mojca: Dobro, naj bo za prvič. Najprej skočite na upravno enoto po nove dokumente, gospod Alojz Frantutek. Vi gospa Ana-Marija Frantutek imjetje dokumente vedno s seboj in ne vozite se več v prikolici, saj je to kaznivo in tudi življenjsko nevarno. Kot sem rekla, naj bo za danes, glejte, da vas več ne bom dobila še kdaj v takšni situaciji. Zbogom, zdaj pa pojedita svojo pot, da vas več ne vidim.

Lojze (ji daje roko): Zbogom gospa komandirka. Zbogom, hvala, da ste naju pustili. Dokumente si bom pa šel zrihtat, takoj ko prasico obrihtamo. Zbogom!

Nuza: Hvala, da ste tako prijazni, nikoli vas ne bomo pozabili, bom vam prinesla krvavico, ko bomo klali, ne bom pozabila. Nasvidenje, hvala, hvala! (Oba stopita malo na stran, policistka odide s prizorišča.)

P. Mojca (odide): Bog mi naj pomaga z bedaki!

Lojze. Vidiš, Nuza, se je dobro naredit, da si malo vsekan. Lepo sva jo namukala, kaj praviš?

Nuza: Kaj sem ji vse rekla, ona misli, da je to res? Pa še tisto, za dete, si videl, da je vse verjela. Poslušaj Lojzek, si ti mene kdaj prevaral? To ti pa ne bi oprostila, sem preveč Marijo prosila pri Treh farah, da si ostal živ, da znaš! Niti klobase ji ne bom prinesla. Ne bo je **čikala**!

Lojze: Nuzika, ni govora, nikdar te nisem prevaral, pa klobase tudi ne boš nesla polcajki. Poslušaj, gremo zdaj vsi trije ti, prasica in jaz na ohcet. Traktor ropota, mislim, da je še toliko goriva, da se bomo peljali na Sraček in nazaj. (Odideta s prizorišča.)

Alenka Mežnaršič

V S T O P I

v s t o p i

Ne trkaj
na srce -
je že odprto.
Vstopi.

Odpri srce -
ljubezen
mu hiti
naproti.

Vesna Zorec

S I T I R E S T I S T I
si ti res tisti

Si ti res tisti,
ki bo z mano hodil
v svetlobo?

Sem res jaz tista,
ki svetlubo bo živila?

Me tam že čakaš,
da sama
pridem skozi?

Sem jaz res tista,
ki zmore to puščavo?

Si le privid nekite v daljavi,
fatamorgana, ki pravi,
da si ti res tisti pravi?

Se bom uprla
tej skušnjavi
in šla pogumno po goščavi
do konca in naprej?

Si ti res tisti?

Vesna Zorec

PA VENDAR

pa vendar

Nisem prvi korak
pa vendar grem naprej

nisem ptica na veji
a na trenutke letim

nisem riba v vodi
a znam plavat

nisem mirna kot gladina jezera
a se umirim

nisem gejzir
a izbruhnem kot vulkan

nisem list v vetru
a se prepustim

nisem Himalaja
a trdno stojim

nisem Shakespeare
a pišem

nisem Amor
a ljubim

nisem voda
a tečem

nisem ta trenutek
a sem prisotna

nisem popolna
pa vendar
sem

Vesna Zorec

NAJINA POT

najina pot

Poznala sva pot
obraslo z mlado travo,
koder je mladi veter
vsako stopinjo prepahljal,
preden jo je z nitkami večnosti vtkal
med mlade trave,
da se je sladka opojnost
razdehtela čez mehko sanjave dobrave.

Pot je naju poznala,
in prva zaznala,
ko je beseda v obeh obmolčala,
ko sva vrh nje, pod brajdo
zastala
v večeru tako mesečno jasnem,
ob blesku kresnic,
ki so kakor odpravnik za vlak
s svojo laterno
utripale zadnjikrat.
In si šel, in sem šla ...

Brajda je nema ostala,
prazna in revna brez naju,
taho samotna ječe v najinem raju.
Kakor popotnica zapoznala
se je raztrgana žalost med vtipice njene
za ves čas ujela ...
Samo Bog ve, kje vse sem potem
iskala tvoje oči,
in kako še sedaj zaskeli,
ko v mladih nočeh
v mladih travah
spet ožive in na moč zadehte
tiste najine stare sledi ...

Ivana Vatovec

PAMETEN TELEFON

pameten telefon

Dramski prizor

Osebe: babica, dedek, vnuk

Prizorišče: kmečka izba

Babica in dedek sedita pri mizi in igrata šah. (Ali, po želji, dedek ruži korozo v pehar, babica prebira fižol.)

DEDEK: Poslušaj, Mici, kako grmi!

BABICA (stopi h oknu): Pa bliska se tudi, nebo kar žari.

DEDEK: Ja, jesen gre h koncu. Še malo, pa bo novo leto. Kako hitro se leto obrne.

BABICA: Ja, zima se bliža. To vreme je že od sile. Vsi glidi me od tega vremena bolijo.

DEDEK: Kaj boš vreme krivila! Zgarana si, zgarana. Celo življenje smo garali po teh kamnitih grivah.

BABICA: Ja, prav imas, vendar so kljub vsemu prehitro minila mlada leta. Ampak zdaj nama pa je res lepo. Še posebno sva vesela vnuka, ki nama lepša jesenske dni.

DEDEK: To je res. Da ne pozabiva: nocoj Miklavž nosi.

BABICA: Skoraj bi pozabila. Jure bo vsak čas tu in bo vprašal, ali mu je Miklavž kaj prinesel. (Babica prinese krožnik in košarico sadja, oba zlagata na krožnik orehe in krljje, na krožnik priložita dolgo šibo, vse postavita pred okno.)

VNUK (vesel priteče): Babi, dedi, slišita, kako Miklavž po nebuh svoj voz vleče in se jezi na poredno deco, za nas pridne pa ima zvrhan koš daril.

DEDEK: A zato je zunaj tak hrup!

VNUK: Meni je doma že dosti prinesel.

BABICA: Ja kaj pa ti je prinesel?

VNUK: Tak lep avto na daljinsko upravljanje pa rolko pa veliko žogo, pa vesta kaj še?

DEDEK: Ja, kaj pa še?

VNUK: Pametni telefon!

BABICA: No, bo vsaj nekdo pri hiši pameten!!

VNUK: Je morda tudi tu kaj prinesel zame?

DEDEK: Pod oknom je res nekaj roškljalo. Poglej, morda pa je kaj.

VNUK (gre do okna in začuden obstane, nato se prime za glavo in zaničljivo): Ha, ha, ta Miklavž je z neba na glavo padel! Kaj bom s tem? Na vrtu imam polno jabolk, hrušk in orehov! In kaj bom s to šibo? (Zvija palico in jezno govorí) Ali vidva še nista slišala za permisivno vzgojo?

Palice ni več! Otrok se ne sme tepti niti zmerjati! (Razmetava kralje in orehe po tleh.)

DEDEK: No, vidiš, stara moja! Povedal sem ti, da so dandanes deca razvajena in nesramna. Jaz sem bil vesel Miklavževe palice, saj pri hiši ni bilo denarja za darila. Vesel sem bil, da se je kdo spomnil name.

BABICA (prikimava dedku in pobira kralje, nato stopi k vnuku): Mi smo rasli v drugačnih časih, saj ti ne moreš razumeti, kaj je revščina. Ampak za palico ti pa moram razložiti. Veš, palica je delovala stokrat boljše kot tisti tvoj pametni telefon.

VNUK: Kako, povej!

BABICA: Malo te je oplazila po guzici, pa se ti je poštrevanka usedla v glavo.

DEDEK: Ja, ja, tudi črke so se hitro usedle v spomin, naenkrat si znal brati in pisati.

BABICA: Ja, ja, tudi predolge jezike je mulariji, kot si ti, dodobra skrajšala in je bolje delovala od vsakega pametnega telefona.

VNUK: Če je pa tako, vama bom ta starinski pametni telefon kar pustil. (odloži s posmehom šibo na mizo.) Morda bosta z njim pričarala lepo vreme in toplo sonce, da vaju ne bo tako trgalo po vseh glidih! (S trdim korakom in posmehljivim nasmeškom odide.)

Babica in dedek gledata za njim in zmajujeta z glavama.

Opomba avtorja: Igralci naj govore v narečju, če ga obvladajo.

Albina Sonja Štraus

"BIBIT ISTĀ, BIBIT ILLE, BIBUNT
'bibit ista, bibit ille, bibunt
CENTUM, BIBUNT MILLE."
centum, bibunt mille.'

Odlomek

Vprašal me je, kje sem bil, ko se je pisala slovenska zgodovina. »Kva?« sem ga čukasto pogledal. »Kje si bil, ko so bili protesti, ko smo se Slovenski združili?« Fak, stari, ko da bi me prašal, kje sm bil, ko so Kristusa prbijjal na križ. Ni me bilo zraven. Verjetno sem bil v kakšnem kaficu na cigaretu in kofetu pa zraven boljil v mimoidoče protestnike. Še bolj verjetno pa, da sem reševal križanko in sudokuje v Žurnalu. Boli me za slovensko politiko, še bolj pa za svetovno. En kup enih in istih plešastih slinavcev v kravatah, ki že leta živijo na žuljih svoje voliline raje. Diplomatsko sem mu odvrnil, da sem "politično neopredeljen", a mi je začel trobiti z nebulozami, da to ne gre za leve in desne, ampak za pravice državljanov in bla bla bla. Ej, stari, boli me, vtakn si nekam te transparente. Mene te stvari ne ganejo. No, če povem po pravici, me dosti stvari ne gane. Razen mogoče napis na vratih mojega priljubljenega šiptarja »Danes burek nema višek«.

»Hej!«

»Hej!«

»Dolg cajta te že nism vidu.«

»Ja, nisem več u Lublani.«

Nikoli nisem marala pijanosti. Sem ena izmed tistih oseb, ki jih količina popitega alkohola spravi v slabo voljo. Zabedira, če vam je ta beseda kaj bolj domača. Ker dobim občutke, ki niso moji, a so vseeno moji. Čudno, vem. Sploh kolegi me vedno sprašujejo, kako to, ali nisem Štajerka, ki bi morala pitи kot žolna, imeti 2 promila v treznom stanju in podobne nesmisle. Prvič sem se napila tam nekje v 8. razredu in pobruhala kavč in kopalinico. Poleg tega pa še zabasala stranišče. Spominjam se, da sem objemala tisto mrzlo wc školjko in jokala. Najboljši prijatelj mi je neuspešno odmikal lase, da jih ne bi pobruhal. V resnici pa me je bolj cukral zanje in se mi pijano smejal. Rekel mi je, da sem njegova lutka in da me zdaj drži za vrvice. Še vedno imam v spominu njegovo sapo, smrdečo po jagodni vodki in rumkoli. Kako se ne bi, saj mi je na tistem kavču obrnila želodec. Po tistem straniščnem incidentu se nisva več videvala, ker sem ignorirala njegove klice. Baje so se tudi preselili. Kolikor vem, je danes nekje v Ljubljani, študira strojništvo, baje.

»Ej, sori za tist zadnič! Nism bil normaln, čist sm bil koma.«

»Ja ... ok.«

»Ne, res. Čist sn ga zasral.«

Tip ni nehal težit, zato sem ga na hitro odslovil s tem, da sem začel kupovati pijačo neki random babi. *Prokleti pederu jedan, ma vtika naj ga v tisto svojo politiko, mojo rit pa čist pri miru pusti.* Čeprav je bilo tole bolj iz dežja pod kap. Bjonda s kilo pudra na fasadi je že začela z nasmihanjem in "naključnim" drgnjenjem svojih trdih jošk, stlačenih v poceni wonderbra. Obenem pa mi je spizdila vsaj 5 čikov, ki jih je potem z neko kvazi koketnostjo prižigala enega za drugim. In me spraševala, če sem že zaseden, ker ona je trenutno "v čist zakompliciranem razmerju z bivšim, ampak ga ne more kr tko skenslat, k je čist preveč nora nanj". *Bože sačuvaj, od vseh bab v kafici, sm glich njo ...* Sreča mila, da mi je kmalu zmanjkalo čikov, da sem jo lahko na poceni način odpikal. Na hitro sem jo pobrisal iz kafica in krenil proti najbližnjemu merkatoru. *Ko te šljivi život! Dej mi sam en dober kofe, čike pa jaffa kekse, pa mam hepi lajf. Ma, ne rabim fotrovih pridig, da nej si že najdem eno pametno punco, pa ne bom kt tista pizda od njegovga po poli brata.* Stric Jare je kul na nek svoj (ne)tipični način. Pri osemnajstih je kupil tri platoje pirat ukradel fotovo katro in s takratno punco spokal na morje, ampak se je že na Trojanah zabil v nekega Madžara. Moj fotr je pizzil in govoril, da ga bo fental, ako mu je naredil totalko. Jare pa, čisto na izi, flegma, štopal do Vranskega pa nazaj na vlak, babo pa je baje kar pustil s tistim Madžarom in razbitio katro. Ampak platoje je pa vzel s sabo. Faca.

»Ja ... ni blo fajn.«

»Dej, sori, res. Brezveze vse skup, k veš, da jst nism tak.«

»Ne vem, kokr se spomnem, si bil tut takrat tak.«

Če se ne motim, sem ga v Ljubljani enkrat srečala v KMŠ-ju. Bil je totalka, zadet kot mina se je slnil okoli moje kolegice in ji kupoval fuzle. Ne verjamem, da me je sploh prepoznal, zato sem ga lahko iz maščevanja večkrat "po pomoti" s komolecem med rebra. Mogoče bi se morala prej ustaviti, kajti ko sem ga enkrat spet ruknila, se je obrnil, me zagrabil in mi potisnil svoj jezik v grlo. Šok, *u jebemti!* Pograbila sem najbližjo steklenico piva, ga polila in stekla ven. Pozneje sem obžalovala, da mu nisem, kretenu, tiste flaše zabila v glavo. Zunaj je bila gužva. Puščič in tisti, ki so se uspeli primanjati iz svojih luknenj, kjer so se že prej "podprli", da ne bodo pozneje preveč zapravili. Ja, sladka utopija. Uspelo se mi je preriniti skozi, in ne da bi počakala na kolegico, ki se je drla za mano, da "ni vedla, da je on tut men všeč" odpravila domov. Na poti v Rožno sem vsaj trikrat bruhal, verjetno bolj od živev kakor od alkohola. Solze so mi tekle po liceh, verjetno sem izgledala kot iz kakšne japonske grozljivke, ko sem prisla nazaj v sobo. Cimro, ki se je celo noč pred izpitom učila, je skoraj kap zadela, ko me je videla. Zvlekla me je pod tuš in me polivala z mrzlo vodo. Ničesar nisem čutila. Lasje so se mi lepili na obraz, klečala sem v tisti mešanici vode in lastnih izbljuvkov in razlagala, da sem "najarmala na bivšega in da nikol več". Po tistem sem se kmalu odselila nazaj domov, z izmišljenim razlogom, da v Ljubljani tako ali tako nič ne naredim.

Tonja Planinc

žara

B E L A Z A R A

b e l a z a r a

Vse je belo, belo, belo ...
shojen sneg je na ploščadi,
zasnežena pot do jame,
beli mladi so obrazzi,
bele sveče, belo cvetje,
bela halja ministranta,
bela žara maturanta.

Na ploščadi mladi, mladi ...
bledi, zbegani obrazzi
v belo žaro so zazrti,
v spoznaju prave smrti,
da ne bo ga več nazaj.
žara velik je vprašaj:
zakaj, zakaj, zakaj?

Znani monolog o bogu...
»... kar ostane, zemlja vzame ...«
Bolecina strte mame.
Mladi strjeni v polkrogu.
Zbrane misli ... žalno petje,
Žaro je zasulo cvetje
in spoznanje - ni več fanta;
si in nisi – kot poanta.

Ivan Hrovatič

PRAZNA LJUBEZEN

prazna ljubezen

Kaj mi bo nasmeh, ki me spravlja v solze?

Čemu poljub, tako suh in prazen?

Zakaj biti gol, ko se tako lahko samo prehladim?

Dotik brez občutka, da si se zares dotaknil?

Kot bi hladnokrvni plazilec lezel po moji koži.

Pogled brez iskre? Ah, iskre v očeh so klišejske.

Ljubiš me? Ne verjamem!

Zaman vse to, kar pojdi, pojdi ...

Si še tu?

Eva Ciglar

JAKOB

j a k o b

Sosedovi so bili bogati kmetje. Njihova prostrana polja so se vlekla čez pol doline. Imeli so kar dva para konjev in še veliko drugih velikih in malih živali.

Pri hiši je bilo pet otrok. Trije fantje in dve dekleti. Jakob je bil najmlajši med njimi. Imel je govorno napako. Včasih kakšne besede ni mogel gladko izgovoriti. Od mene je bil leto dni starejši. Drobni, pegast, skuštran in smrkav mi je ostal v spominu. A imel je nenačudne, svetlo rjave oči in jamicice v licih, kadar se je nasmejal.

Vsi so mu rekli Jaka ali Jakč. Otroci so se dostikrat norčevali iz njegovega jccljanja in so ga dražili: 'A ti si pa Jajajakč?

V njegovem družini je bila med starejšimi štirimi in najmlajšim, Jakobom, velika razlika v letih. Soseda se je rada pošalila, da je Jaka njihov *'postružnik'*. Dolgo mi ni bilo jasno, kaj to pomeni. Postružnik je bil vendar najmanjši hlebec, ki ga je mama naredila za nas otroke, kadar je pekla kruh. Po navadi je napravila štiri *velike* hlebe, na koncu pa je skrbno postrgala vso testo, ki je ostalo na gladki steni lesene déže. Ponovno ga je pregneta in oblikovala hlebček. *Temu* se je pri nas reklo postružnik. Bil je majhen, najprej pečen in slosten, da smo ga otroci pojedli še toplega.

Ampak zakaj bi se Jakobu reklo postružnik? Le kdo bi to razumel?

Na sosedovi kmetiji so morali vsi krepko poprijeti za delo, ki ga nikoli ni zmanjkalo. Tudi Jakobu nihče ni prizanašal. Njegovo drobenco telo se je dostikrat kar zvilo, ko je nakladal gnoj in ga s samokolnico vozil iz hleva. Hudo mi je bilo, kadar sem ga opazovala. Nikoli ga nihče ni povhalil. Tudi prijazne besede mu niso privoščili. Domači so samo vpili nanj in ga priganjali.

Le ob nedeljah popoldne je bil prost. Tedaj je rad šel z nami na pašo. Pri nas smo imeli koze, ki smo jih vsak dan pasli v gozdu nad vasjo. Med drevjem in grmovjem smo se vedno dobro znašli. Vedeli smo, kje rastejo borovnice, kje se med visoko praprotoj skrjavajo gobe in kje se v poletni vročini sončijo modraši.

Poznali smo vse uhojene sledi, po katerih se je smrd spuščala proti globeli, kjer je tekel majhen potok. Voda v njem je bila tudi v največji vročini ledeno mrzla, da so mi noge otrpnile, če sem nekaj časa stala v njej.

Tam so se poleti vrteli najlepši mlinčki. Večino je napravil moj starejši brat, dva majcena pa je izdelal Jakob. 'Eden bo tvoj, eden pa mmmoj,' je govoril. Zelo vesela sem bila, da je Jakob prav meni izdelal mlinček.

Nekega poletnega dne mi je mama rekla: 'Danes ima Jaka god. Nesla mu boš darilo.' Lepo me je oblekla in počesala in mi v roko stisnila majhen zavoj za Jakoba. Počasi sem šla proti sosedom. Bilo mi je nerodno. Njegova brata sta naju pogosto dražila, da sva ljubček in ljubica.

Ampak mamo sem seveda ubogala in tudi lepo se mi je zdelo, da bo Jakob dobil moje darilo.

Plaho sem se bližala domačiji. Nisem si upala prav do hiše. Skrila sem se za steber pod kozolcem in oprezala, če bom kje videla Jakoba. Tedaj sem zaslišala kričanje enega njegovih bratov. Tako sem vedela, komu je vpitje namenjeno ... Zagledala sem Jakoba, ki je objokan in zamazan tekel proti hiši. Kmalu zatem se je vračal čez dvorišče proti hlevu. V eni roki je

nesel golido, z drugo si je potegnil čez obraz.

Tedaj me je zagledal. Še od daleč je bilo videti, kako je zardel do ušes. Z gibom roke sem ga povabila h kozoleu. Pokimal je in mi namignil, naj počakam. Kmalu je pritekel do mene. Oba sva bila v zadregi. Dala sem mu zavoj, hitro rekla: 'Vse najboljše za god,' in zbežala proti domu.

Proti večeru se je Jakob na vsem lepem znašel pri nas. Bil je umit, lase je imel še mokre in počesane nazaj. V rokah je držal veliko *slamnico* polno dišečih, sladkih hrušk. 'Mi je mama rererekla, naj ti jih nenenesem,' je v zadregi zajecjal.

Slajšega sadja, kot so bile tiste male rumene hruške, nisem jedla ne prej ne pozneje.

Kmalu sta šli moja in Jakobova pot vsaka na svojo stran. Nisva se več družila. Leta so nezadržno minevala. Njega je odneslo v tujino za boljšim kosom kruha, meni je življenje teklo ob delu in družini. Ej, tako je to ...

Enkrat sva se pa vendarle še videla. V vaški gostilni smo praznovali obletnico valete. Med kratko pavzo smo dekleta, nekdanje sošolke, klepetale in druga drugi kazale slike svojih nadebudnežev, fantje pa so modrovali pri 'Sanku'. Tedaj je v lokal vstopil vitek, lepo oblečen temnolas moški. Gruča mojih sošolcev ga je obstopila in videla sem, kako ga trepljajo po ramenih. Prešinilo me je: 'Ja, saj to je Jakob!'

Postalo mi je nenavadno vröče. Raztreseno sem poslušala dekleta in se delala, kot da me zanima, kaj govorijo.

Potem se je spet zaslišala glasba. Jakob se je ozrl naokoli, me zagledal in se nasmehnil. Prišel je pome in veselo sva zaplesala. Za pogovor je bilo preveč hrupno.

Ko pa je glasba utihnila mi je komaj slišno rekel: 'A veš, da sem imel tebe od vseh ljudi na svetu najraje?'

In sploh ni jecljal.

Reneja Mihelič

T R T J E

t r t j e

(Došla iz grada na selo)

Nežka Bodica se je priselila v Belo krajino, v brunarico med vinograde, ki jim domačini pravijo trtje. Stavbi pripada še velika posest z vrtom, sadovnjakom, travniki, gozdom in - obvezno, s trtjem! Izkazalo se je, da je slednje najbolj pomembno, tako rekoč statusni simbol. Kdor kaj nase da, svoje trtje ima!

Meščanka Nežka ni imela pojma o ničemer: ne o vrtnarjenju, ne o košnji, ne o sadnem drevju, ne o sekhanju drv, še najmanj pa o trtju! Sprejemala je izziv za izzivom in se učila. Naneslo je tako, da je bilo trtje njen prvi izziv. Ugotovila je, da raste v vinogradu 158 trtic. Majhna zadeva za belokranjske razmere, za Nežko pa ravno pravšnji učni poligon.

Bil je ravno začetek pomlad in Nežki je soseda povedala, da je skrajni čas za obrezovanje trtic. Nežka seveda ni imela pojma, kako se to naredi. To je povedala sosedi, ki je hotela, da jo kliče teta. Torej, teta soseda ji je odvrnila, da to rada verjame.

"Prosim, ali mi lahko vi pokažete, kako se obrezuje trtica?" je rekla Nežka.

"Pokažem vam lahko, a vi se tega ne boste nikoli naučili," ji je zelo vzpodbudno odvrnila teta sosedka.

Stvar se je razpletla tako, da ji je teta sosedka obrezala vseh 158 trtic. Seveda Nežka tudi o vezanju ni imela pojma, zato ji je teta sosedka še vezala. Tako je bil še zadnji vinograd v vasi pripravljen na novo sezono. Trtica je poginala popke, iz popkov so zrasli listi. Takrat je teta sosedka rekla Nežki, naj pogleda, če je liste že napadla peronospora.

"Mojih trtic pa že ne!" je odločno odvrnila Nežka. Potem pa priznala: "Sicer pa sploh ne vem, kako to zgleda."

Teta sosedka se je posmejala in šla sama pogledat Nežkin trtic. S težavo je našla nekaj primerkov začetkov peronospore.

Kljub temu je izjavila:

"Zdaj boste morali škropiti."

"Kaj?! Škropila pa že ne bom," je odvrnila Nežka.

"Potem pa ne boste imeli grozdja," ji je rekla teta sosedka.

Resnično so sosedi škropili svoje trtje kot obsedeni. Motorne škropilnice so od jutra do večera brnale po celotnem hribu. Končno se je Nežka odločila, da bo treba nekaj storiti. Po telefonu je poklicala znanca, pridelovalca ekoloških vin s Primorskem. Od njega je izvedela, da mora škropiti z bakrom, ki je dovoljen v ekološkem vinogradništvu.

Nežka se je s težkim srcem odpravila v trgovino, kjer prodajajo takšne bolj ali manj strupene pripravke. Vrnila se je z bakrom in navodili za njegovo uporabo ter s škropilnico na ročni pogon. Opremila se je z zaščitnimi očali, kapo, rokavicami, masko - in poškropila trtje! Čez nekaj časa je moralna to škropljenje ponoviti. Teta sosedka, ki je budno spremljala njene podvige, je rekla, da je trtje zdaj v redu. Dokler ...

Dokler ni teta sosedka nekega dne v Nežkinem vinogradu odkrila novo tegobo, oidij! To je bolezen, ki napade grozdne jagode. Dva grozda sta bila okužena in zato je bilo potrebno nemudoma poškropiti celoten vinograd.

"Ne že spet!" je zavzdihnila Nežka. Ponovno je poklicala eko vinogradnika. Ta ji je odvrnil, da je proti oidiju najbolje poškropiti s suhim žveplom.

"Ampak, žveplo je vendar ..."

"... v ekološkem vinogradništvu je dovoljeno," ji je odvrnil ekolog.

Nežka se je še s težjim srcem kot prvič podala v trgovino, kje prodajajo bolj ali manj strupeno kramo. Kupila je žveplo v škatli, na kateri je bil seveda znak za zdravju nevarno vsebino. Ker bi morala tokrat uporabiti tudi zaščitno obleko, je odlašala s tem novim podvigom. A preden je nabavila zaščitna oblačila in zbrala dovolj poguma, jo je odrešila mati narava. Nad vinorodna pobočja je namreč poslala hudo neurje s točo. Nežka je žalostno gledala skozi okno, kako toča tolče, cefra, uničuje trte in vse ostalo rastlinje. Ko je bila huda ura mimo, si je rekla:

"No, pa mi ne bo treba več škropiti. Vse je končano!"

A se je zmotila. Naslednjega dne je namreč brnenje in bučanje odmevalo po vsem hribu tako glasno kot še nikoli doslej. Zato je vprašala teto sosedo, zakaj zdaj vsi škropijo, saj je trte vendar uničeno.

"Zdaj je pa resnično treba škropiti, sicer bo vse zgnilo," ji je pojasnila teta sosedka.

"Ajoj! Kar je preveč, je preveč!" se je zgrozila Nežka.

Naslednjega dne se je ravno odpeljala v Ljubljano, pa se je oglasila še pri največji strokovnjakinji za biodynamiko v Sloveniji. Izvedela je, da je zdravilo za trte po toči povsem enostavno in da nič ne stane: rmanov čaj! Rman je namreč čudežna rastlina, ki zdravi notranje in zunanje rane pri človeku in pri živalih ter poškodbe pri rastlinah. Še istega večera je pripravila biodynamični čaj iz rmania in z njim poškropila celoten vinograd. Naslednjega večera je to zdravljenje ponovila. Zgodil se je čudež: kar je bilo zelo poškodovan, je odpadlo, kar je bilo manj poškodovan, se je zacelilo. Teta sosedka je prav tako debelo gledala Nežkino trte kot Nežka sama. Na ta način je Nežka rešila polovico trta. Grozdi so lepo rasli, na žveplo pa je kar pozabila.

A tegob v resnici še ni bilo konec. Kajti, malo pred trgvatvijo so priletele ptice in si vzele svoj delež. Ta je bil zelo velik. Ko je Nežka pobrala ostanke grozdja, je iz njega iztisnila štiri litre soka.

In tako je Nežka Bodica zaključila svojo vinogradniško kariero. Enkrat za vselej! Pozimi je namreč lastnoročno požagala vseh 158 trtic, in to z ročno žago!

Vesta Vanell

M I M I C I
m i m i c i

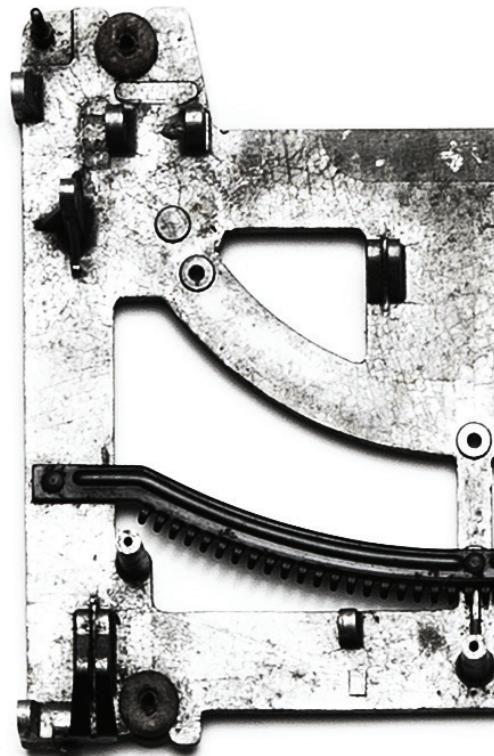
Vesel nasmeh
prinaša iskrice v očeh,
vsem, ki ga podariš
nehote dan popestriš.

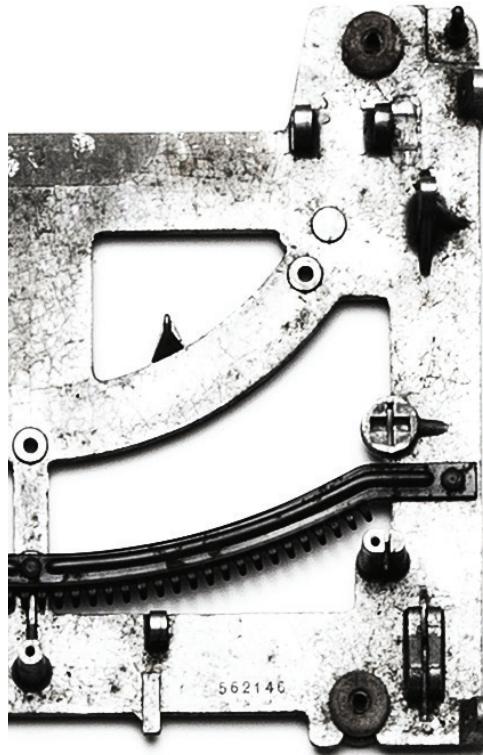
Dobrota, pozornost,
majhne stvari
ne stanejo dosti,
prinašajo pa veliko radosti.

Denar hitro izgine,
ne nadomesti topline,
ki jo da bogato srce.

Naj ti ura ne šteje prostih dni,
tvoja misel, ideja
naj te zaposli.

Silva Simonič

P O M L A D
p o m l a d

Meglice
se vlečejo
med pomladnimi brezami.
Poljub
rojevajočega se sonca
vsrkava
kapljice rose,
čutnost prebujenja
moti
ptičji prepir.
Razigrano
šumenje vetra
se bo spočilo
v naročju
belokranjskega jutra.

Jožica Kapele

P O T D O S R C A

p o t d o s r c a

(odlomek iz romana o Antoninu Chrásku LUČ V TEMI)

Ženska jo je začudeno gledala, bila je presenečena in ni vedela, kaj bi rekla, samo stala je in ju gledala.

Iz notranjosti hiše sta zaslišala možev glas: »Kdo je prišel?«

Ženska je stopila korak nazaj in odprla vrata: »Soseda sta,« je rekla glasno, njima pa tiše: »Vstopita ...«

Nista se obotavljala, vsako odpiranje vrat je bilo izguba toplotne v hiši. Ženska je za njima hitro zaprla vrata in v soju blede svetlobe, ki je prihajala skozi na pol zaprta vrata, ju je po krajšem hodniku popeljala v nekoliko večji prostor, ki je bil obenem kuhinja, jedilnica, in kakor sta videla, tudi spalnica.

Tudi tukaj so, tako ko marsikje drugje, pozimi združili, če se je le dalo, vse v en prostor, da jim ni bilo potrebeno ogrevati vseh prostorov. V enem kotu sobe je zagledal večjo posteljo, v drugem je stal starinski štedilnik, na sredi je bila miza, nekaj stolov, ob steni med oknoma kredecna, levo od štedilnika zabolj za drva, na katerem je sedel vase sključen mož.

Ko sta vstopila, je prvi hip hotel vstati, a se je premislil, le nagnil se je nekoliko naprej in ju mrzovljeno gledal. Ženska je obstala in nekoliko negotovo pogledala moža, čutiti je bilo njen strah, kako se bo na nepričakovani obisk odzval.

»Dober večer,« je Anton prijazno pozdravil.

Pavlina je stopila k mizi in postavila košaro nanjo: »Nekaj sva vama prinesla. Midva imava preveč in sva pomislila, da bi bilo škoda, če tega ne bi podelila z vama.«

»Nič ne potrebujeva,« je hripcavo rekel mož in spustil ramena ter si šel s tresočo roko k obrazu.

»Saj imava,« je pohitela žena, a njen pogled je ves čas božal košaro, kar je bilo v nasprotju z njenimi besedami.

»Saj nisva prinesla, ker ne bi imela. Nikar naju ne razumita narobe. Ko sva razmišljala, komu bi dala, sva najprej pomislila na vaju. Blizu sta, le nekaj korakov je do sem, kam drugam ne moreva, saj ne moreva pusti deklet predolgo samih doma,« pojasnila Pavlina.

»Lep običaj je, da se sosedi za novo leto obiščejo in si voščijo,« je rekel Anton prijazno.

»Midva ne greva nikamor,« se je negotovo, sedaj že s spremenjenim glasom oglasil starec in se z rokama oprijel roba zaboja, na katerem je sedel.

»Midva sva mlajša, zato sva midva prišla k vam,« je rekel Anton.

Ženska je z stopila k mizi, z roko potegnila čez, kot da hoče počistiti nekaj drobtin, ki so še bile na njej. To je bila, kakor je bilo videti, edina sled skromne večerje, ki sta jo pojedla že pred nekaj urami.

»Sedita,« je hitro rekla ženska in odmaknila stola od mize, potem je stopila proti štedilniku, a je kar nenadoma obstala, ko da bi se šele tedaj spomnila, da od tam nima česa ponudit. Čez obraz ji je šinila senca, zmedla se je in pogledala moža. Ta je počasi vstal, tresel se je in negotovo je stopil proti mizi. Ko je prišel do žene, je obstal, in ko sta izmenjala pogleda, je samo globoko zavzdihnil.

»Nič ...« je negotovo rekla ženska.

»Nikar, prosim, ne skrbita za naju. Ničesar ne potrebujeva. Tudi ne bova dolgo ostala, le toliko, da vama voščiva srečo v novem letu,« je Anton uganil, kaj ju muči.

»Pojni po jabolčnika!« je s tresočim glasom zahteval mož in namignil ženi proti vratom.

Anton je vstal in odkimal: »Res ne bova ničesar, nisva zato prišla.«

»Naj vama tekne,« je še dodala Pavlina in potisnila košaro proti njej.

Ženska jo je nekoliko dvignila, da je občutila težo, prtička pa si ni upala sneti z nje. To je storila Pavlina. Čisto preprosto, ko da je doma, je zložila na mizo, kar je prinesla.

»Tu imata kos pečenke, pol hleba kruha in nekaj keksov, pa kos pogače, da se bosta lahko posladkala.«

»Vino sem dodal, ker ga sam tako redko pijem, a ga imam še polno pletenko,« je ženo dopolnil Anton.

»Saj ne bi bilo treba ...« je zardelega obraza rekla ženska in ustnice so ji trepetale od ganjenosti. »Midva nimava ničesar, da bi vama dala ...«

»Kakor sva rekla, tudi ne pričakujeva. Bog je poskrbel za naju in ne bi bilo prav, če bi tega, kar imava preveč, ne porazdelila med tiste, ki imate manj. Tako sva vzgojena, tako naju uči najina vera in tak je nauk našega Gospoda,« je počasi, s poudarkom pojasnil. Videl je, kako so moškemu zatrepetale ustnice in kako nerodno je pogledoval stran, a se je s pogledom vedno znova vrnil na mizo, najdalj je božal steklenico z vinom.

»Midva ne ... saj vesta, kaj vam bom razlagal ... ne ... zato ne vem, zakaj ... midva,« je jecljaje hotel nekaj pojasniti. Vedel je, kaj hoče povedati, a ni mogel spraviti skozi usta.

»Nobene razlike ne delam med verujočimi in neverujočimi. Kdor potrebuje najino pomoč, ta je je deležen, kolikor je pač lahko dava. To nas uči Odrešenik, katerega prva zapoved je: Ljubite se med seboj.«

Pavlina je zložila prtiček in ga položila v košaro. Pogledala je moža. Pokimal ji je.

»Blagoslov vama in tej hiši,« je rekел svečano.

Ženski so po licu začele polzeti solze. »Tako sem srečna, tako sem ...«

»Tudi midva sva srečna, ker vidiva, da Božja ljubezen deluje,« je poudaril besedo ljubezen.

»Tega ne bova ...« je zamrmral moški.

»Hvala, hvala,« je ponovila žena.

»Ne zahvaljujte se nama, ampak njemu, ki nama je dal to, kar imava, da živiva in delava tako, kot nas uči,« je mirno rekел.

»Sedaj morava nazaj, dekleti sva pustila sami,« je rekел s spremenjenim glasom in stopil k vratom.

Pavlina mu je sledila. Ženska je pohitela za njima.

»Veste, midva ...«

»Vem, ničesar ni treba pojasnjevati. Le še to povem, da so vrata k nam vedno na stežaj odprta, k nam in k nama,« se je dopolnil.

»Še enkrat ...« se je hotela ženska posloviti še med vrati, a jo je s pogledom ustavil: »Kar zaprite, da se vam ne bo hiša preveč shladila ...«

Odšla sta.

Sneg se je še vedno srebrno iskril, nad njima se je bočilo neskončno temno, z zvezdami posejano nebo.

JUTRO

j u t r o

Ob jutranji zarji sem se zbudila,
v planine me mika.
Z vej dreves rosa lice mi dotika,
pesem ptic srce veseli.

Gozd živi v svoji lepoti,
tu nihče nikogar ne moti,
Potok pod pobočjem tiho žubori,
teče, teče, nič se mu ne mudi.

Povzdigni se visoko,
poglej na široko,
da sončni žarki te obsvetle
in obzorje objame srce.

Pogled med drevesi je obstal
katero lepoto boš, oko, izbral?

Mira Vladič

P R E D O G L E D A L O M

pred ogledalom

Angelski dež,
pot raju začenja,
ko vprašam se sam v odsevu podobe:
»Sem večen, al' ne,
sem bog al' le senca?«

Hmm,
odgovora ni,
na koncu pa le pripolzi,
sam sem, le sam in ubog samorog.

Mladen Babič

V L A K O D H A J A

vlak odhaja

Odlomek

V daljavi sliši pisk, vlak prihaja na postajo, to je znak, da mora iz postelje. Napoti se proti kopalnici, se stušira, vmes vrže pogled v ogledalo. Opazi nove gube in že hiti nazaj v spalnico. Pri odprtih vratih omare se odloči za modro krilo, zraven se lepo poda črtasta bluza, a je v omari ne najde.

Pristavi kavo in mimogrede preveri, kako je s čokolinom. Pomirjena ugotovi, da ga je dovolj, ozre se še po mleku, tudi tega je dovolj. Svojemu šolarčku pripravi še skodelico in vse postavi pred mikrovalovko. Zajtrk si od letos »kuha« sam. Zdaj se loti sendvičev. Zavite položi na mizo, doda še sok in mandarine. V torbici poišče denarnico in se vrne v kuhinjo. Hčeri položi poleg malice še denar za izlet. Naj se ima lepo, pomisli, tako je pridna in samostojna!

Kava je kuhanja, privošči si požirek. V kuhinji je kup nezlikanega perila in vmes se zasveti tista bluza. Poišče likalnik in zlika bluzu, jo obleče, spet seže po kavi.

Za pričesko ima le pet minut časa. Oprani lasje štrlico na vse strani, skuša jih popraviti s figarom, a ne gre. Vzame navijalko, navije pramen in pomisli, da tega v avtu ne bo opaziti.

Ličenje je po vseh teh letih ena sama rutina: krema, puder, črtalo, maskara, šminka, kapljica parfuma. Vrne se v kuhinjo, v naglici popije zadnji požirek kave in se pri tem poškropi po bluzi, na kateri se pokaže majhen madež. Zdaj nima več časa, da bi iskala drugo blузo.

Čez petnajst minut parkira pred službo. Sname navijalko, pogleda v ogledalo, nato po parkirišču. Oddahne se, direktorja še ni. Pisarno ima v prvem nadstropju, na koncu hodnika. Teče po stopnicah, skoraj jih preskakuje. Odklene pisarno, odloži torbico, pograbi prenosnik in že hiti proti sejni sobi.

»Lepo jih pričakaj! To pogodbo morajo podpisati, to je za nas zelo pomembno!« ji je včeraj naročil direktor.

Na mizi je vse pripravljeno; najbolj jo je skrbelo za vodko, brez nje Rusi ne bodo pripravljeni na vlaganje v projekt.

Prihajajo, direktor se jim klanja do tal, sama jim ponuja sedeže, vodko, sok. Opisuje investicijski projekt, na zaslonu jim prikazuje projekcijo vložkov in donosov. V žepu jo stresa telefon, še dobro, da je izključila zvok, pomisli.

Minilo je, Rusi so pogodbo podpisali, zdaj so na kosi, nje niso povabili. Pogleda na telefon: štirinajst neodgovorenih klicev, vsi od mame. Pokliče jo.

»Kaj si pozabila name? Vse me boli, v prsih me duši, dihati ne morem! Pa kruha nimam, niti mleka!«

»Mama, včeraj sem ti prinesla kruh in mleko,« se zagovarja, a mama vztraja, da mora priti takoj.

Vzdihne in pomisli, kako je njena dementna mama gotovo spet vse pozabila in pomešala. Napisati mora prošnjo za dom, tako ne gre več... Vest ji ne da miru, v bližnji trgovini kupi štiri sveže žemljice in drvi skozi mesto proti bloku. Tam pred kanto za smeti stoji ciganska družina; bosi in umazani otroci se dolgočasijo ob smeteh, iz katerih zaudarja. Mama, v rožnatem krilu, tudi bosa, z bisago okrog ramen, se sklanja v smetnjak in brska po njem. Smrdi! Vse naokoli smrdi!

Z balkona v tretjem nadstropju se dere starka: »Pojdite stran, policijo bom poklicala, včeraj ste vse razmetali, kdo bo pa pobiral za vami?«

»To ne mi, vaši čivilni so to razmetali,« se brani ciganka in mirno brska naprej.

»Kje imaš pa cigana? Delat ga naženi, pa ti ne bo treba fehtarit!« je starka neusmiljena.

Z berglo krevsa po svojem nadstropju, po stopnicah ne more. Vse dni presedi na balkonu in ogovarja vse po vrsti. A največkrat kriči, sicer jo tisti spodaj ne slišijo, pravi.

Mama v dnevni sobi gleda turško nadaljevanko. Na ekranu se prikaže zasnežena pokrajina

»O, kako pa da si zdaj prišla? se začudi.

Brez besed položi žemljice na mizo.

Marinka Marija Miklič

zmajček jurček

Z M A J C E K J U R C E K V G O Z D U

z m a j c e k j u r c e k v g o z d u

Odlomek

Nad mestom se je dvigoval hrib, gosto porasel z drevesi. Smreke so rasle visoko v nebo, njihove veje so se dotikale tal in se prepletale druga v drugo, tako tesno, da je sončni žarek le stežka prodrl do zemlje. Skozi zaraščen gozd ni vodila nobena steza. Gozd je miroval in nudil miren dom živalim gozda. Med njimi so bili medved Godrnjavček, zajček Hop hop in veverica Čopka.

Čisto na vrhu hriba je bila jasa, čez katero je tekel potoček, ki je izviral pod skalami. Tu so se trije prijatelji srečevali, posedali na mehki travi ali pa se škrpili s hladno vodo potoka.

Tako je bilo tudi tistega poznega poletnega dne.

Prvi je prišel medved. S težkimi koraki je stopal iz goščave in godrnjal: »Spet zamujata! Sonce je že visoko na nebu, njuju pa še ni!« Ozrl se je okoli sebe in zagledal zajčka, ki je pritekel iz gozda na drugi strani jase, skočil visoko v zrak in zaklical proti medvedu: »Jupiiii!« Od veselja se je zajček kot žoga zakotil proti medvedu in se ustavil ob njegovih nogah: »Opa, nekam si mi zrasel te dni, Godrnjavček!« Pogledal je navzgor proti medvedu in se mu navihano smejal. Medved je nejedvожно zmajal z glavo in vprašal z globokim glasom: »No, kaj pa je s teboj? Si jedel nore gobe?« »Haha, gobe že, a ne vem, če so nore!«

Ob tem je zajček hitro skočil na gibčne noge in se zavrtel kot vrtavka. Njegovi nogi sta se zapletli in padel je na tla, pri tem udaril z glavo ob tla tako močno, da je zavajkal.

»Prav ti je,« je rekel medved Godrnjavček, »hodi tako kot ostali zajci, pa ne bo buške!« Zajček je počasi vstal, si s kožuhu otepel travo in se počohal po glavi:

»Eh, to ni nič! Moja glava je trda kot kamen, nič ni hudega!« Previdno je potipal svoja dolga ušesa, smrček, stegnil eno nogo, nato še drugo, pomigal s stopali sem ter tja. Olajšano je vzduhnil: »Uh, nobene škode ni na mojih lepih, kosmatih nožičah! Vse je na svojem mestu in je takšno, kot mora biti! In lep, sončen dan je! Zaradi ene buške pa ja ne bomo stokali.« Zopet se je postavil na zadnjie tačke, skočil v zrak, pa še enkrat, nato pa je prve tačke stegnil proti soncu in zaklical v nebo: »Hej, sonce! Pozdravlja te zajček Skakalček!«

Iz krošnje mogočnega hrasta, ki je rasel tik ob jasi in svoje dolge veje stegoval nad bistrim potokom, se je oglasil nežen glas: »Saj, sonce pozdravlja, kaj sem pa jaz tu? Star črviv hlod, ki ga nihče ne pogleda!« Majhna kosmata glava je pogladila svoje dolge brke: »Dobro jutro, Čopka, kako si kaj? Danes si nekam lepa, kajne veverička,« je rekla sama sebi, se pogladila po trebušku. Nato je glasno nadaljevala: »In ta kričač kriči proti soncu, a mene, svoje prijateljice, ne pozdravi! Kultura pa takala!« Užaljeno je pogledala proti zajčku, ki se ji je na tleh, nedaleč stran od drevesa, smejal in se naprej skakal po zeleni trati.

»Hoho, Čopka, dobro jutro! Sem te prebudi, kaj?« je zajček veselo pomahal proti Čopki, medtem ko je medved le prikimal v pozdrav.

Veverica s košatim repom in dvema ljubkima čopkom na glavi se je spustila z veje na tla. Z majhno tačko si je z oči odstranila nagajive dlake in pomežnikila proti njima: »Hej, kosmatinca! A vesta, kaj je v gozdu novega?«

»Veva, srna ima mladiča, to je že stara novica,« je zabrundal Godrnjavček, »to že vrabci čivkajo.«

»E, butec, ne to. Nekaj res novega se dogaja v našem gozdu,« je skoraj zašepetala veverica in se ozrla okoli sebe.

»Kaj je rekla? Nič ne slišim!« je zakljal zajček, ki je še vedno skakal po jasi.

»Ušesa si umij, pa boš slišal. Me pa res zanima, zakaj imaš tako dolga ušesa, saj ti je potrebno vse povedati dvakrat! Pridi, greva k veverici,« je medved zamahnil z roko zajčku in začel stopati proti hrastu, pod katerim ju je čakala veverica. Tudi zajček se je napotil proti veverici: »Nekdo je vstal na levo nogo. In je kisel kot kumarica. Le kdo bi to bil? Ha ha, jaz že ne! Kdo ve?« je med potjo pel zajček Hop hop in se počasi približeval prijateljem. »Vama povem, kdo je to?« je s prstom pokazal na medveda. »Bravo, medved Godrnjavček! Dobis nagrado za godrnjanje! No, ne bo nič komentarja?«

»Dajta no, obnašata se kot dva majhna otroka. A vama povem ali ne?« je vprišala Čopka z resnim glasom.

»Moja mala prijateljica, tukaj sva, ob tebi in čakava. Torej, me pa res zanima, kaj nama boš povedala!« je zajček pogledal medveda in si pogladil ušesa. »No, začni, sama ušesa so me.«

Medved je dvignil stegnjen prst proti zajčku: »Kaj boš že tihu! Saj ne pustiš Čopki do besede!« Obrnil se je proti veverici:

»No, Čopka, povej name! Kaj je novega v našem gozdu?«

Sedel je na tla poleg veverice, tudi zajček se je umiril in pogledoval k veverici izza medvedovega hrbita.

Veverica si je pogladila svoja majhna čopka in začela govoriti.

»Vesta, ko sem prihajala k vama, sem slišala, da nekdo glasno smrči. Tako kot ti, Godrnjavček, le da ne tako glasno.«

»Jaz smrčim?« je medved zamahnil z roko. »Neumnost! Auuuuu!« je zajavkal medved in odskočil stran, pri tem pa jezno pogledal zajčka. Zajec ga je namreč brcnil v nogo, ker je prekinil veverico. »Bodi že tihu, ti kup dlak! Moraš vedno godrnjati?« se je na medveda jezil Skakalček.

»Povem vama, da se se vse živali poskrite, še ptice so onemele! Nič ni bilo slišati, razen hrkkkk, hrkkkk ...« je zastala veverica in iz napol odprtih oči opazovala prijatelja. Medved je nejeverno zmajeval z glavo, zajček pa je gladil svojo buško na čelu in napel svoja ušesa, da so stala pokonci kot dve anteni. Veverica je stisala svoj glas: »Pravim vama, res je nekdo smrčal. In čisto potiho sem skakala z veje na vejo. Smrčanje pa je postajalo čedalje glasnejše. In takrat sem ga zagledala.« »In videla, da je ...« veverica je zamahnila z roko, »le kaj vama pripovedujem, saj mi ne bosta verjela!« Veverica je utihnila.

Vladimira Štruci

pričakovanja
P R I C A K O V A N J A
p r i c a k o v a n j a

Poglej me v oči,
prosim te.

In reci mi, kdo sem?

Vem ...

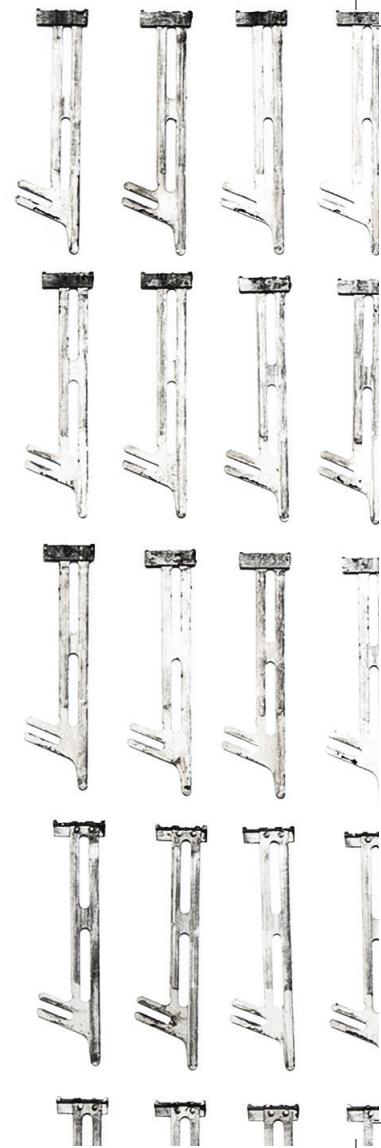
Vse je relativno
pod zvezdami neskončnega neba.

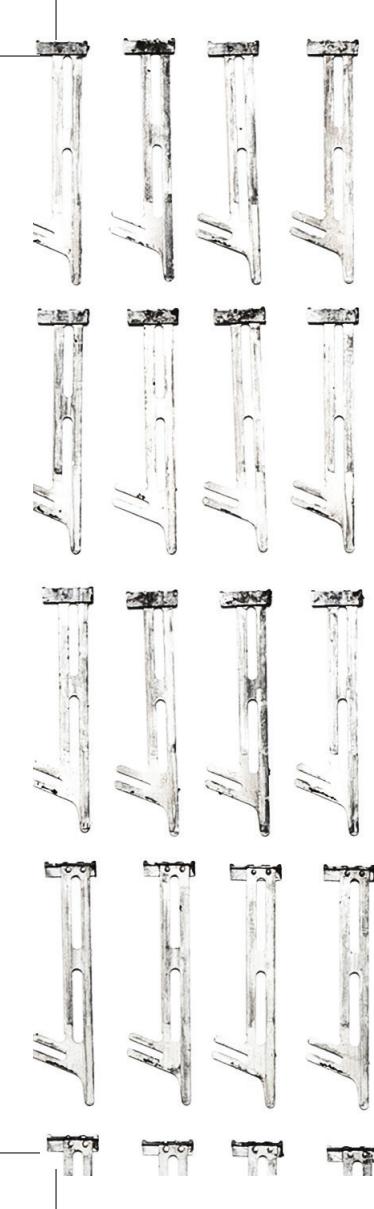
Nikar ne trkaj
na hišna vrata mojega doma,
ker me ni več tu.

Poletna noč je v meni,
kot večna pesem, tihā.

Slišim jo, slišim in sanjam ...

Ivan Korponai

V O B J E M U Z D A J
v objemu zdaj
JE SRC E
je srce

Misli mi na kratko zastanejo,
kot bi se zgubile,
zdi se mi, kot bi iskale srce,
katerega so ljubile.

Spet so kot reka v koritu,
iščejo ljubezen, ki se je zgubila,
iščejo srce, katero sem ljubila.

Kar naenkrat, kot bi mi srce zastalo
in ljubezen prebudilo,
v mojem objemu je zdaj srce,
katero se je izgubilo.

Milica Steković

MED MAJSKIMI TRAVAMI

med majskimi travami

Odlomek

... V ROKAH držim pismo. Vsa drhtim. Svet okoli se mi odmika. Poljubim pismo, pritisnem ga na prsi, a se takoj zaježim sama nase, da se obnašam kot šolarka, Pred menoj zaplavajo njegove oči. Svetle, modre, živahne, vabljive. Za hip pa le dregne boleče vprašanje ... Kako je preživiljal čas v tujini? Zavržem ga, saj se mi vraca mladost med majskimi travami ob igrevim šumenuju reke, ko sva ponavljala snov za maturo. Bili so trenutki, ko sva bila zelo vneta za učenje. Božal naju je čudovit občutek, da sva za maturo odlično pripravljena, Bil je to čas, ko sva bila zamotana in prepletena s tistimi pajčevinastimi nitkami zaljubljenosti. Vnema za ponavljanje je vse bolj popuščala. S poljubom, z objemom sva vso maturitetno snov potisnila nekam v meglene daljave. Še bolj sva se stisnila med trave, zazibale so se v vetru, nama pa trosile sanje. Vmes je ognjevitvo zašepetal: »Lepa si kot majska roža!« ... MATURA je šla mimo kot pesem. Ko pa je iz učilnice prišel **Žanek**, se je sesedel na gimnazijski prag, na vso moč je smrkal. Pretresla me je misel, da ni pri maturi kaj škripnilo. Sunkovito je vrgel iz sebe: »Matura je v redu. A nekaj drugega je; tako morava z mamo v Ameriko. Oče ima vse urejeno. Hoče, da je družina končno skupaj. Že pred vojno je odšel tja. Saj se bom kmalu vrnil, Kako naj brez tebe?« ... Bilo mi je, kot bi se razdrevala huda ura. Svet se mi je sesipal. Pa toliko načrtov sva imela. Študij. Pedagogika. **Žanek** se je navduševal za matematiko. Z naglico sta odsla. Prijateljice so mi prigovarjale iskreno in tolažljivo: »Če te ima rad, se bo vrnil. Če ne, imaš dokaz v rokah.« V začetku so **Žankova** pisma prihajala redno. V njih en sam ljubezenski krik, med besedami pa valovite majskе trave. A pisma so počasi zamujala, izostajala, na koncu pa tudi prenehala. Da bi potokla trpkost v sebi, sem se zagrizeno lotila študija. S trmo sem ga končala. Ko pa je bilo mračnosti v meni le preveč, sem stekla v najin kotiček med trave. Z nemirnim drhtenjem sem umirjala trpkе občutke. ... ZAPOSILA sem se v šoli. Kolega Bine, učitelj telesne vzgoje, je videl mojo pobitost, takoj mi je pokazal veliko naklonjenosti. Ko sem se mu globje zazrila v oči, sem se zdrznila. Kot bi gledala **Žankove oči**. **Živahne, svetle, vabljive**. **Prav to naju je zblížalo, povezalo. Preživelata sva nekaj prijetnih skupnih trenutkov. Med majsko travo pa nisva šla**. Te kotiček je bil le za **Žanka** in zame. Bine je bil navdušen potapljač. Čez vikend se je hotel naužiti morskih radošči. A usoda je grdo zamahnila. Napaka v potapljaški opremi. Utonil je. V meni pa ostra misel ... Oba si izgubila, z usodo si pa res nista dobrji.

Šla sva med najine trave; a niso bile več tako polne življenja, nekaj jih je kar usahnilo. Prijetno šumenne reke se je prevrglo v tožbo, godrjanje. V meni pa se je v hipu zganila čudežna zagrizenost. Tak lep košček narave se ne more kar tako razsuti, shirati. Še enkrta naj zasveti v vsem sijaju kot pred maturo. Da bi doživila vse tisto, kar sva doživila z **Žankom, pijana od slasti. Pred menoj so spet zaplavale njegove vabljive oči. Kot bi bila presejana s posebno svetlobo, kar prekipevala sem. Z vso vnenio sem se zagrizala v šolsko delo. Naštudirali smo nekaj igric, pripravljala sem proslave.**

... ZDAJ pa **Žankovo** pismo; prebiram ga, hlastam za besedami. Prav bezljam med majsko travo kot v času pred maturo. V meni upanje, nemir, hrepnenje. Kamor se obrnem, so **Žankove oči**.

Anica Zidar

MAMINA RUTA

mamina ruta

Na kolenih držim ruto, ruto, ki je nekoč pripadala narodni noši moje mame. Težka svila, lila barve. Pisane rože so vezene s svilo in zlatimi nitkami. Na enem vogalu že rahlo razpada. Božam jo, morda se moja roka dotakne mesta, kjer je bila nekoč mamina roka, roka, ko je ruto ovijala okrog vratu, se obleklav narodno nošo in pokrila z avbo. Nošo in ruto je prejela kot dedičino svoje mame, moje babice. Ta, pa je ruto dobila od svoje mame, moje prababice. Pradedek je bil kmet, a tudi »furman«. S konjsko vprego je prevažal blago iz tržaškega pristanišča na Dunaj. Iz Trsta je prababici prinesel to ruto. Kdo ve, od kod je pripotovala ta ruta in koliko mladih, lepih in srečnih žena se je postavljalo z njo, ko je ročno vezlo lepe rože.

Noša je po izročilu romala od matere do najstarejše hčere, moje mame. A nošo je moja mama ponudila svoji snahi, ženi najstarejšega sina, ne meni. Odklonila jo je, da je ne bo nosila, da noša tudi ne pripada njej. Šele potem je moja mama nošo podarila meni. Sedaj moja hči skrbno in z ljubezljivo čuva: avbo, nakit in ostalo. Ruto sem si pridržala, kot biser in edini spomin na mojo mamo. Skrbno jo hranim v posebni šatulji.

Danes jo imam na kolenih, roka potuje od cveta do cveta, nežno boža že razpadajoče rese na njej. Zdi se mi, kot da bi se ob dotiku rute dotaknila mamine roke. Morda je prav tu tudi ona božala nežne cvetove na njej. Morda se prav tu srečujejo najini roki.

Anica Perme

Z A M A N

z a m a n

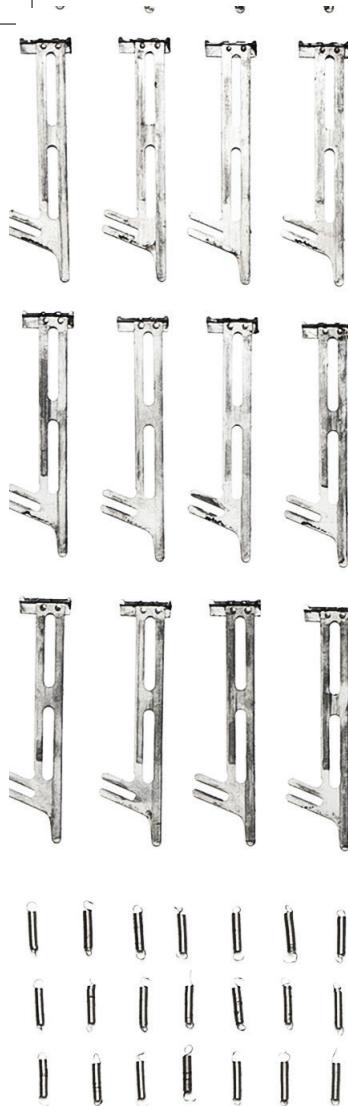
Ne dam te še
kričalo je srce
usoda kruta
mi tebe vzela je.

Zaman te iščejo oči
zaman tipajo dlani
že eno leto
tebe ni.

Spomini polnijo praznino
globoko v srcu bolečino
ob meni boš vse dni
dokler me duša ne zapusti.

Marija Pečaver Potočnik

SMRT V DREVOREDU

smrt v drevoredu

Umrlo je staro drevo.

Nikogar ni imelo,
da bi se nanj naslonilo
in ga podprlo.

Še klopcə pod njim
je bila oprta nanj.

Zrušilo se je
neke hropeče noči,
ko ga je preteplo neurje.
Korenine je pokazalo nebu,
krošnjo valovanju Krke.

Klopcə
je poljubilo z vejami,
listi so jokali in podrhtavali
ob zapisanem grafitu:

»Draga, zakaj te ni?
Za teboj moj vzdih ječi.

Svinčen molk
me noč in dan teži.«

Rezka Povše

RUDAR

r u d a r

Le krt pod zemljo veselo živi,
od sladkih koreninic se preživi.

Globlje od krta RUDAR se v zemljo spusti,
služi si kruh, tvega življenje, se v znoju poti.

Ko spušča se v rov, se ozira nazaj,
ali sonce, družino bom videl še kdaj?

Sem tristo metrov pod zemljo, sonce ne bo me ožgalo,
ko bi le malce svetlobe dajalo, da karbidarico bi zamenjalo.

Ona na puntu tam visi, svetlobe skromno mu deli.

A brez nje življenja, svetlobe, v jami ni.

Kje vzhod, kje zahod, sapica prijetna,
da bi pljuča zaživila, zraka si zajela,
v globini pod zemljo tega ni,
le bleda goba na lesu visi.

Nekje je vročina da znoj se cedi (prek 40 stopinj),
drugje ga prepriha prav do kosti.

Tam vlažen je zrak, da nos se maši, druge redek, da luč ne gori,
in tukaj RUDAR se z delom borí.

Kroca, kramp, Šafla, hunt, řaht, punt.
Pa čemu, čemu RUDAR črni trudi se tam?
Da premog želeni prišel bo na dan,
ga čaka tovarna, pekarna, centralna,
parnik, lokomotiva, opeckarna, železarna, elektrarna.

Edino premog je bil energija, od njega odvisna industrija.
A danes premoga ni, nafta, plin gori.

Rudnik zaprt, zalit,
žal RUDAR premognog že v krsto zabiti.
Zdaj tam pod zemljo mirno spi, ga delo nič več ne mori.

Stane Cerar

[REDACTED] oči
TĚ TVOJE OČI
te tvoje oči

Te tvoje oči,
te tvoje modre oči,
so modre kot modro nebo,
prebadajo me z iskrlico toplo.

Ti tvoji lasje,
beli lasje,
so beli kot svila,
drhteče telo bi vanje zavila.

Terezija Balaževič

moč

U S T V A R J A L N A M O C

ustvarjalna moc

Več sto glasov v meni poje,
ptice v begu so misli moje,
nemir razžira mi meso, kosti,
srce v telesu trese se, drhti.

Nikoli ne predam se brezdelju, osami.
Večkrat privabi me čar narave, omami.
Ujamem se rada s pogledom v nebo,
v sončnih zahodih lepote orosi se oko.

Vtkana v svoje misli ne vem kam
naj se obrnem, ko je človek sam,
kako naj usmerim ta svoj korak,
da izkoristim polno trenutek vsak.

Ko dan zamenja noč, vse že spi,
v meni ustvarjalna moč brsti, cveti.
Burno mi v glavi šivgajo ideje,
njih širina, pestrost nima meje.

Prelije me z močjo viharnega orkana,
bredem v svoj svet globoko predana.
Kot vrelec vroč privre iz globine,
če ga ne ujamem zbledi, izgine.

Tanja Košar

HVALNICA

hvalnica

DR. PRESERNU

dr. presernu

Slovenski pesnik France Prešeren

slovenske matere je sin.

Da bi ljudje se radi imeli,

nam daroval je lep spomin.

Napisal je najlepšo pesem,

ki ji nikjer para ni.

Ta pesem je slovenska himna.

Bog daj, da pesem zaživi.

Prijateljstvo je prava sreča

naj vlada na planetu tem,

iskrenost njena pa vrednota

za blagostanje vsem ljudem.

Prešeren nam je dost povedal,

kako do sreče bi prišli,

da svet bi še lepše izgledal

pa k temu še dodajmo vsi!

Lojzka Puhek

vsemogočnega

PODOBA VSEMOGOČNEGA

podoba vsemogočnega

(odlomek)

Neznanec je dvignil glavo, pogledal me v obraz in brez uvida nepričakovano vprašal: - Ali bi smel vam predstaviti Jehovo vero?

Ja, ravno tako je vprašal in me močno presenetil in povrhu še tako nepričakovano vprašanje je zastavil, ki ga pri zdravi pameti nisem pričakoval, zmedlo me je in vrglo iz utečenega ritma. Naglo sem stopil korak nazaj. Nisem mogel verjeti, da je ravno mene izbral za uveljavljanje njegove vere. Ali mi je v očeh sijalo in na čelu pisalo, da sem ravno jaz pobožnež? Presodil in odločil je verjetno po svojem notranjem intimnem občutku. Hipoma me je začelo skrbeti in begati, ker nisem še mogel dojeti, do kje se zadeva lahko zaplete. Če sem že bil njegov dvojnik, nisem pa sprejel dejstva, da moral biti tudi enakih misli in dejanj. Nikakor ne! Moral sem se zbrati in poskusiti po svoji vesti odgovoriti.

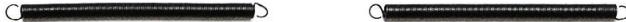
- Težko poslušam vse mogoče zgodbe o bogu, sem mu rekel, posebno o takem, ki ga vsako verstvo predstavlja in razglaša po svojem dobro premišljenem nauku. Zmeraj je njihov najpravičnejši, najboljši, nezmotljiv, vsemogočni ... in na kraju večno neviden.

Glavo je sklonil predse, dolgo je molčal in se nazadnje zakopal v nekakšno metafizično razmišljjanje. Ustnice so mu rahlo podrhtavale in lica žarela od hude jeze. Ko je prišel k sebi je z glavo močno trznil in s silovitim glasom vprašal: -Ste vi ateist?

- Ne vem kaj sem, resnično ne vem, vse je preveč zahtevno in zapleteno, sem mu prepričljivo odgovoril, rad bi tudi sam to vedel? Če bi mi bilo dano to razčistiti, bi se mirnejšega počutil in spokojnejše živel, tako pa me grizejo in mučijo vsa mogača vprašanja, na katera ne znam odgovoriti.

Misljam, da nekaj le vem, da nisem zakrnjen ateist in ne pobožnjakar. Umirjeni ateisti so lahko добri ljudje, dobri so tudi tisti, ki ne verujejo v ideje. Vedno me je bilo strah idej, zato jih ne sprejemam, ker so mi ideološke in zmotne. Zaradi idej so ljudje množično gnili v zaprtih, onesnaženih in smrdljivih podzemeljskih prostorih, bili so trpinčeni, lačni, bolni in veliko njih je bilo na koncu usmrčenih. Vse to se je dogajalo že v rani zgodovinski dobi in traja že celo večnost vse do današnjih dni-trenutek-to sekundo umirajo ljudje zaradi idej - trčenih idej.

Močno sem se razjezil, pa ne le na neznanca, ampak na sebe, se tresel po vsem telesu in na koncu povišal glas in nadaljeval: -Katera vrednota je pravičnejša in bolj moralna, sem sebe in njega vprašal? Ali tisoče in tisoče ubitih ljudi, še veliko več pregnanih iz svojih domov, ali ideje zblaznelih ideologov? Razumemu človeku ni potrebno odgovoriti. In kje je tu ljubezen v najširšem pomenu besede?

Vzel sem si nekaj premora, da bi se umiril in strnil svoje misli. Oba sva molčala. Tesnobo sem čutil po vsem telesu, prav posebno me je stiskalo okrog srca. Počutil sem se kot da me je nekdo vrgel v zaprto kletko, v gluho temo. Brez moči sem ostal in pričakoval odrešilno misel kot majhen otrok, ki zmerja upa, da bo nekaj dobil – jaz pa ne morem nič storiti in nič razumeti.

Nadaljeval sem še bolj odločno.

- Vse, prav vse kar je na svetu nastalo v tisočletjih, je doumel in naredil človek s svojimi rokami in stroji. Tudi vere so samo plod ljudske domišljije in iznajdljivosti. Izmisli si je nevidno in nedosegljivo bitje po imenu bog, da je lahko podredil ljudi po svoji volji in nad njimi imel vsemogočno oblast.

Opazil sem, da je neznanec bil slabe volje, neprehomoma je stopical v vse smeri, premikal ustnice in nekaj nerazumljivo momljal. Imel sem namen nadaljevati v tej smeri, vendar me je prehitel z novim vprašanjem.

- Gospod, ali je z vami vse v redu, je zajedljivo vprašal, rabite kakšno pomoč?

Mene je še naprej stiskala tesnoba in še vedno sem misil na tiste ljudi, ki v brezupu iščejo sončni žarek na svojem žalostnem licu. Nikakor nisem mogel priti k sebi, vse se mi je premikalo pod nogami. In za nameček še ta gospod, ja kakšen gospod pa naj bi vendar bil? Povrh vsega sem slišal še tako čudno vprašanje, če potrebujem kakšno pomoč? Kaj si je on vse dovolil! Gledala sva se iz oči v oči in nekaj časa nisva besede spregovorila. Še nadalje sem opazoval njegov obraz, da bi razkril razrahljana čustva, ki so bila slišana v glasu in vidna v vespološni izčerpanosti in bila v tistem trenutku na veliki preizkušnji. Ali bo zdržal, ali se uklonil malodušnosti? Nisem dolgo čakal, ko je zopet spregovoril.

- V kašnega Boga pa vi verujete, gospod? Je še naprej drezal in bil videti resnega obraza.

Razumel sem ga kaj je hotel od mene zvedeti, saj je bilo to vprašanje postavljen povsem naravno. Malo sem počakal in se obotavljal z odgovorom. Razmišljal sem, kako naj mu odgovorim, da bi me razumel in da bi me imel za razumnega.

- Samo v svojega, sem mu rekel, se rahlil in prikrito nasmehnil.

Nace Mervar

črnomelj

C R N O M E L J Z O K O L I C O

c r n o m e l j z o k o l i c o

Kjer čista belina apnenca je doma,
prebiva Bela krajina.

Središče v njej mesto Črnomelj ima,
kjer staro mestno jedro na varnem ozkem pomolu svoj dom ima.

Če zgodbu drži,
potlej mesto Črnomelj ime dobri
od mlinarja skopušnegra,
ki melje se mu le črna moka ta.
Nedaleč stran je Suha Krajina,
kjer suho robo vsak pozna.

Vse od Ribnice naprej,
ostane brez mej.

Z veseljem sprejmeš ta prikupni narod,
saj vsak pozna njihov neusahljiv ljubezniv humor,
ki se širi tod,

tako ne iščeš ničesar več drugod.
S kapljico domačo te razvedrijo,
z jedjo odlično pogostijo.
Je dediščina zelo bogata,
saj suha roba res ni vsaka.

Črnomelj je lepo mesto zares,
saj vsi ti okoliški kraji želijo z njim osrečevati nas.

Skupaj tvorijo popolno celoto,
jo oblikujejo v samo dobroto.

Zato pa vabijo nas,
da vzamemo si čas.
Urno pot pod noge,
pridemo takoj v goste.

Zdenka Andolšek

joža

JOZA IN MARE

joza in mare

Na razmajani klopci ob hiški sta sedela naglušni Joža in slabovidna Mare. Sonce je že zašlo. Popoldansko soparico je počasi zamenjala sveža večerna sapica. Mare je opazovala oblake, da bi ugotovila, kakšno bo vreme naslednji dan. Joža pa je užival v ptičjem petju, ki se je glasilo iz krošnje stare hruške. Na puhastih krilih vetrca se je se je s sosednjega hriba spustil večerni ave. Mare se je pobožno pokrižala, Joža pa nič. Dregnila ga je, češ pokrižaj se vendor. Joža pa: »Zakaj bi se križal. Saj se ne bliska.«

Terezija Lovrin

P R A V I Z M A J I N I K D A R N E U M R E J O

p r a v i z m a j i n i k d a r n e u m r e j o

Odlomek

Za svojo taščo sem vedno trdila, da je pravi zmaj. Pa saj je po navadi tako in tudi moje prijateljice so istega mnenja glede svojih tašč. Vendar se to dogaja samo za njihovimi hrbiti, kajti vseeno se jih bojijo. Zavedajo se kako hitro bi jim lahko uničile življenja, zato vse skupaj ostale zgolj pri ogovarjanju. Strah jih je, prav tako kot je bilo mene. Nekega dne pa se je vse spremeno.

S prijateljicami smo sedele na naši terasi in pile kavo. Tedenski ritual udrihanja po taščah je bil v polnem razmahu, ko se je tašča vrnila domov ter nas začela blatiti, še najbolj se je lotila mene. Ponizevala me je pred družbo, očitala mi je premajhno skrb za dom in partnerja, ne nazadnje pa se je posvetila tudi družinskemu proračunu, v katerega naj bi jaz prispeval bore malo. Takrat se mi je utrgalo. Postavila sem se pred njo, ji pogledala v či in rekla: »Vi ste pravi zmaj!«

»Kaj sem?« je presenečeno kriknila. Z odločnejšim in mirnejšim glasom sem ponovila: »Pravi zmaj ste! Poberite se!« Premerila me je z zaničevalnim pogledom, a videti je bila kot polit cukek. Ozrla se je po druščini in arrogantly pripomnila: »Ljubica, si morda pozabila, da tudi jaz živim v tej hiši?«

»Ali greste vi, ali pa bo od hiše šel vaš sin!« sem bila neomajna.

»Ah, ti trapa trapasta! Še ultimata ne znaš postaviti, pa boš skrbela za dom in družino?« Pri tem se je huronsko zarežala.

»Prav ste me slišali. Jaz iz te hiše ne grem! Pa pika!« To ji je končno vzelo sapo in je ostala brez besed.

Popoldan sem o tem povedala svojemu partnerju. Sicer se je strinjal z menoj, da je šla predaleč, vendar se v najin spor ni hotel vmešavati. Nisem bila jezna, zgolj razočarana. Pričakovala sem, da premore vsaj kanček hrbtenice. Vedela sem, da se bom morala zanesti zgolj nase in lastno trmo, če bom hotela prestati vse prihodnje bitke.

Sredi noči sem zaslila tih šepet.

»Ljubica, zbudbi se.«

Predramila sem se in pred seboj zagledala njo. Prestrašila sem se njene pojave, njenega grotesknega, s plamenom sveče ožarjenega, obraza.

»Pridi z mano,« me je prijazno povabila. Najraje bi prebudila njega, toda uvidela je mojo namero ter me znova prijazno povabila: »Ljubica, pridi. Pusti ga naj spi, saj se bova samo pogovorili. Pridi, nujno je.«

Tihoma sem stopicala za njo in bila presenečena, ko je zavila proti garderobi.

»Zakaj greva v garderobo? Ali niso bolj primerni kuhiški stoli?« sem bila radovedna.

»Oh, ljubica. Kmalu ti bo jasno. Prejela boš odgovore na vprašanja, ki se ti porajajo, in ko bova končali, ne bo nič več kot je bilo.« Tiho se je nasmehnila in me navdala z grozo.

Ko sva za seboj zaprli vrata garderoba, je ugasnila sveče ter odstranila srednjeveško vzdušje.

»Rada bi se pogovorila glede mojega današnjega izbruha,« je spregovorila z normalno glasnostjo. Vidno je bila v zadregi. Očitno se je moj dragi vseeno pogovoril z njo.

»Kaj res?« sem bila radovedna.

»Morda si dobila občutek krivičnosti...«

»Seveda sem.« sem jí vskočila v besedo.

»Prosim, pusti me, da povem do konca, nato pa se bova odločili kaj bova storili. Dogovorjeno?« Njen obraz je bil resen, saj je nasnem z njega izginil sočasno s plamenom.

»Dogovorjeno. Nadaljujte, prosim.«

»Morda se ti zdi popolnoma normalno, da sta si snaha in tašča vseskozi v laseh. Še posebej kadar živita pod isto streho. Tudi sama sem bila takšna, preden sem bila soočena z resnico. Dokler živiš v lastnem balončku se niti ne zavedaš svoje majhnosti. Konec concev je vse na tem planetu sestavljeni iz majhnih delcev. In danes boš seznanjena s pomembnostjo svoje majhnosti. Ali si pripravljena?«

»Pripravljena na kaj?« sem bila radovedna, nato je garderobo kar naenkrat zajela močna svetloba. Nezmožna histerične reakcije sem podala roko tašči, ki me je potegnila s seboj, in skupaj sva stopili skozi ogledalo. Misila sem, da sanjam. Pomela sem si oči, ko je močna svetloba dobivala toplino. Pred in pod menoj se je izrisovala pokrajina.

»Kje sva?« sem zmedeno vprašala in se ozrla v smeri prihoda. Červina je bila še vedno odprta. Še vedno sem imela možnost pobega. Vendar bi s tem izrazila svoje kljubovanje, katerega v tistem trenutku nisem čutila. Takrat sem prvič popolnoma zaupala svoji tašči in želeta sem spoznati resnico o kateri je govorila.

Tiho je gledala predse in vdihavala redki zrak. Po nekaj minutah je le spregovorila: »Nahajava se v resničnosti. Sedaj greva na mesto, kjer ti bo razodeta resnica.« S prstom je pokazala v smer kamor naj bi se odpravili. Šele takrat sem opazila, da se nahajava na vrhu visoke gore.

»Kako bova prišli tja?« sem bila še kar radovedna.

»Leteli bova,« je v smehu odvrnila. »Skoči na moj hrbet.«

Pred mano je nenadoma stal sedmeroglavti rdeči zmaj. No, tehnično gledano, zmajevka.

Previdno sem splezala na njen hrbet. Zaupala sem ji svoje življenje, kajti druge možnosti pravzaprav nisem imela. Morala sem izvedeti o čem je govorila. Počasi sva se odlepili od tal, nato pa se sunkovito začeli spuščati proti gozdu, ki se je razprostiral globoko pod nama. Dihanje mi je popolnoma ušlo iz glave. Bila sem preveč vznemirjena. Tega sem se sicer zavedla šele kasneje, ko sva že skoraj pristali.

Simon Orač

O S E M D E S E T A P O M Ł A D

o s e m d e s e t a p o m l a d

Odložil jo je na pleteni stol in ji poravnal živahno pisano blazino, da bi ji bilo udobno. V starinsko, s prelepimi vrtnicami poslikano skodelico je natočil dišečo črno kavo. Eno je podal Nežiki, sam pa je skodelico prislonil k ustom in nestrpno srknil gosto temno tekočino. Jezik ga je pekoče zapekel, ustnica pa mu je utripnila v bolečini. Še bolj kot vroča kava ga je, ko se je ozrl okrog presenetila njegova osemdeseta pomlad. Bila je prelepa, divja in zaletava. V sredini marca je bil še sneg, v prvih dneh aprila pa je bilo vse prepuščeno sreči in narava se je zaupljivo bahala s svojim cvetnim preporodom. Letos so sem drevesa zdela kot na lepotnem tekmovanju, kazalo je namreč kakor, da se vsako izmed njih na vse pretege hvali z nežnim cvetki in bogatim listjem.

Nekaj dni se ništa premaknila iz hiše, ker se mu je zdelo, da je Nežiki izginil smehljaj z obraza zaradi slabega počutja. Malo ga je zaskrbeljo, da se rak ni vrnil. Ko pa je skozi vrata videl prijazne sončne žarke, kis o obsijali teraso, je sklenil, da je čas, da ponovno zlezeta iz temnih zidov betonske puščobe.

Potlačil je slabe občutke nekam v globino podzavesti, v svoj kontejnerski zbiralnik čustvenih smeti. Na osamljeni terai, kjer mu je sonce nagajivo mežikalno v oči obdanje z gubicami, že živel svoje sanje. V svoji stari, z domišljijo bogati glavi je sam sebi pletelet zgodbice, pomešane s starimi spomini, da ob sončnem zahodu včasih ni več ločil resnice od domišljije.

Nežiki je na obrazu spet cvetel nasmeh. Dolgo je gledal njene oči, ki so tako kot zmeraj z enako modrino zrle vanj, da se mu je duša ogrela na toplo pomladno temperaturo, kot takrat, ko jo je prvič videl. Nežno jo je prijel za hladno ročico in za kratke trenutek se mu je zazdeleno, da so ga njeni prsti nagajivo požgečekali po roki. V pomladni lepoti živahnih barvastih cvetov, obdanih s pojočimi ptički in čebelicami, omamljenimi od vonja španskega bezga, je začutil njeno ljubezen, tako močno, da bi jo lahko otipal, tako pristno, da se mu je zdelo, da ga objema čez celo telo, čeprav jo je videl tam, nepremično smehljaje se sedeti na stolu. Bil je nepopisen vse objemajoči občutek utripajoče bližine v ljubezni, ki ni nikoli minila.

Močan aprilski veter je v vrtincu svoje moči nesramno premešal bele cvetke jablan in roza cvetke breskev. V majhno teraso se je zagnal s takšno močjo, da prevrnil polno Nežkino skodelico temne goste tekočine, ki se je po tleh razpletela na tisoče črepinj in na mnogo koščkov razbila vzorec vrtnice. Robusten veter se zaganjal vanjo, da je njen telo premetaval po stolu sem in tja. Predrno ji je razmršil lepo urejeno frizuro. Starcu se je zazdeleno, da se je njen nasmeh razblinil ter da ga njene oči očitajoče gledajo.

Nežno, vendar trdno jo je prijel pod koleni in čez hrbet ter njenem lahko telo odnesel v sobo. V soju umetne svetlobe se je obrnil stran, stare oči so se mu solzno zalesketale, ko je iz notranjega zbiralnika ušlo ven zrno resnice.

Z rokavi si je obriral oči in potlačil razzirajoče dejstvo globoko nazaj. Odšel je iz sobe, saj se ni hotel soočiti s krutostjo izgube in se zopet zazreti v brezizrazne modre oči hladne nežive lutke. Potreboval je le nekaj minut zunaj na vetru, ki bo prepihal njegovo dušo s svežino pomladne sape. Morda bo celo odpihnil s seboj njegovo notranjo bolečino, da bo lahko zopet v tolažeči laži živel naprej osamljeno življenje s svojo lutko.

Monika Bukovec

T A I C H I
tai chi

Sedaj sama hodim na tai chi,
ko jaz sem končala, prišla si ti.

Vaje delava obe,
dotik neba in zemlje.

Tam nekje držim te za roke,
vedno znova dotaknem te se.

Vajo delamo, objemi drevo,
v meditacijskem položaju smo.

Z menoj se obračaš, lebdiš,
kot sončni žarek zasvetiš.

Saj ni res, da te ni,
ne ne, to samo se mi zazdi.
Dotik neba in zemlje,
ljuba moja, saj veš, kako to gre.

V spomin na Jasno Zazijal Marušić

Zdenka Kallan Verbanac

BI SERI NA NEBU

biseri na nebu

Kot biseri na nebu,
se drobne zvezdice iskrijo. Plešejo in rajajo,
mesecu nagajajo,
luni se dobrikajo,
ji navihano mežikajo.

Na puhatih oblačkih delajo kopice.

Iz same nagajivosti
preganajo nebesne možice.
Le ti se jezijo,
jih za noske lovijo,
in jim kuštrajo zlate lase.

Na nebu nastal je
vsespolni direndaj,
ropotalo je in grmelo
kot da se je celo nebo vnelo.
»Le kaj se to godi!«
se mesec razjezi,
»a sta čisto ponorele,
še nebesne možice
za neumnosti ste vnele!«
Zvezdice so obnemele
in mesečeva brundanje
so čisto zaresno vzele.
»Joj, prejoi, ko mesec se jezi,
z njim šale ni,«
so dejale zvezdice v en glas.
»Bolj pametno bo,
da se umirimo
in se v svetle bisere
na nebu spremenimo.«

Majda Grgić

J E S E N

j e s e n

Odetta v pisane barve minevanja,
prišla je jesen.

Otožna drevesa
so vse bolj gola,
razkrita pred vsemi,
rešena krinke.

Hladen veter jih biča,
a ne vdajo se.

Samotna, hladna, mračna jesen
nam pokaže lepoto minevanja,
kdror ne obupa, dočaka pomlad.

Lilijana-Zvonka Grahek

GORE SO ME POSRKALE VASE

gore so me posrkale vase

V popolni postavi sem Metličanka – predvsem ravninski človek. Še kot dekletec sem z mamo dva – trikrat letno obiskala Dom invalidne mladine v Kamniku. Ko so zorele hruške, jabolka, grozdje ali pa se je cedil mošt. V tistih časih so te dobrine razveseljevale gojence doma. Med njimi je bila tudi moja, dve leti starejša sestra, obolela za otroško paralizo.

Veliko dvorišče doma je mejilo na deročo Kamniško Bistroco. Nad strugo modrozelene gorske reke je čepelo leseno stranišče z neverjetnim pogledom na Kamniške Alpe. V soncu so se škrlatno barvale, velikokrat pa sramežljivo skrivale v meglehini koprenah. Name so magično, vabljivo delovale. Spraševala sem se: »Le kakšen svet je tam gori? Ali so tiste bele zaplate res sneg sredi vročega poletja?« Po nekaj letih uporabe tega stranišča se mi je le izpolnila želja. Mati me je zaupala gorskemu reševalcu in vodniku Ivu Motnikarju. Na Kamniško sedlo in Brano je vodil sedem mladih radovednežev.

Preko velikega melišča smo se vzpenjali na Kamniško sedlo in »grizlic« kolena. Sonce nas je grelo, veter hladil, vrhovi gora pa so menjavali meglena pokrivala. Kamniška kotlina je mitgetala v popoldanski julijski pripeki. S snegom iz napolnjene globeli sem si shladila razžarjena lica. Na skalni polici visoko nad Savinjsko dolino sem se predajala vznemirljivi naravi. Spodaj med bujnim zelenjem se je v soncu zrcalil slap Rinke in padal čez kamnit prag. Pravo nasprotje okolju tu zgoraj, kamnitno morje, iz katerega so v nebo segali vršaci slikovitih oblik. Bila sem v središču neverjetnega sveta, tako posebnega, čudovitega.

Da, to je bil dan tihote in brezmejne prostosti v gorskem objemu. Čutila sem slast, radost in kot nož ostro mejo varnosti v gorah. Odprla so se vrata v neverjetni svet, ključ teh vrat pa mi še danes odpira nepozabna doživetja. Gore so me posrkale vase, ljubezen do njih pa traja že krepko čez pol stoletja.

Albina Tošeska

SVETI MARTIN

sveti martin

Glej ga, šmenta
nocoj se je nekaj zgodilo,
ne vem ali mi boste verjeli,
da je Semičanom
nekdo ukradel mošt,
pustil pa vino.

So naši vrali možje
vsak po svoje kleti pregledovali
drug drugemu modre nasvete dajali,
kaj je boljše, kaj je lažje,
da bo piti dosti slajše.

A to usodno noč
še sami Semičani ne vedo kako,
ali so bili pijani, ali so zaspali –
je prišel sveti Martin,
iz ključavnice staknil jim je klin
pa hitro iz mošta
naredil dober vin.

Bronislava Šoštar

Očarala me je njegova lepota,
kot Petrarko Laurina,
pogled mi počival
na njem je predolgo ...

Kako sladka je misel
na njegov temni obraz,
na črne lase,
na nos, na čutne ustnice ...

Umrem naj,
če se še kdaj
tako neumno zaljubim,
in da mi srce
se več ne ozre
za nekom,
ki se ne trudi.

Marija Juršinič

odšla

OJ MŁADOST TI MOJA,

oj mladost ti moja,

KAM ODSLÀ SI, KJE SI?

kam odsla si, kje si/

Tam ko tišina spi,
iščem spomine na dni,
ki bili so brez skrbi,
ko po rožnatih travnikih,
bosonoga sem skakljala,
za mamico šopek nabrala,
rumenookih marjetic z belo srajčko,
vijolic dišečih,
drobcenih spominčic,
da v vazo lahko jih je dala.

Rada po jurčke sem hodila,
le nekaj korakov
od hiše jih sem dobila.

Po travnikih, obronkih in jasah,
za domača sem zdravila,
rožice nabirala, jih sušila
nekaj za zimo doma pustila,
druge v zadrugi prodala,
da zvezke, knjige,
torbo sem za šolo si kupila.

Vsako leto v avgustu,
z malico v torbi,
od jutra do večera,
s hmeljem košare sem polnila,
ko »likaf« smo imeli,

za najboljšo obiralko so me proglašili.
V steljniku ob hiši,
smukala se z lončkom,
jagode iskala,
sem jih s sladkorjem zmečkane,
na kruh namazala.

Iz živo pisanih krpic žogo si sešila,
punčko iz starih nogavic naredila,

iz trpotca stolče oblikovala,
iz marjetic venčke spletala,
kapa iz kostanjevih listov
senco mi je dajala.

S šolo igra se je izgubila,
za vsakdanji kruh,
je bilo potrebno poprijeti,
motiko, grablje, vile,
in še »šajtrko« leseno.
Mladost je odsla,
a v mislih še živi,
me spremlja, bogati
vse do zadnjih dni.

Anica Mušič

SPOZNAVANJE

spoznavanje

Prišla je v majhen industrijski kraj, mlada lepo oblečena mladenka, tudi naličila se je rada. To je bilo njeno prvo službeno mesto. Vsa srečna, nasmejana in frkotna se je veselila dela z otroki. Včasih jo je tudi skrbelo, če bo dobro opravljala svoje delo. Tu se je prvič srečala z revščino.

Sama ni imela teh izkušenj. Mama je delala v tovarni. Bila je iznajdljiva. Njihova hiša je bila v centru Sevnice. Nedaleč stran je bila KMETIJSKA ZADRUGA. Zjutraj preden sta šli s sestro v šolo, sta nabirali ob železniški progi polže, ob pozno jesenskih in zimskih večerih so luščile orehe, zraven so pele. To je bilo zelo pomembno, kajti orehova jedrca in luščine skupaj so morale tehtati enako, kot so tehtali celi orehi. Poleti sta s sestro hodili v Celje k teti in s sestričnami sta nabirali hmelj na bližnjih kmetijah. Tudi dedek jima je vedno stisnil kakšnega tisočaka za njuno pridnost. Ker sta imeli spretne prste, sta dobro zaslužili. Skrbno sta varčevali, da sta si lahko kupili kakšno stvar za dušo. Posebno radi sta brali ob zimskih večerih. Ničesar jima ni manjkalo.

Rada je pletla, nekaterim učencem je že prvo jesen spletela tople kratke nogavice, šale, kupila zvezke, svinčnike,,kamor so lahko zapisovali obravnavano snov. Uživala je v pripravah na pouk, pri pouku je občudovala svoje učence, kako z zanimanjem so sledili njeni razlagi, imeli so jo zelo radi. Ko je bil pouk končan, so jo prosili, naj popravlja zvezke. Zbrali so se okrog nje, da so se jo lahko dotikali. Starši so bili zaposleni, tako se jim ni mudilo domov. Vedno so našli kakšen izgovor, da so lahko ostali ob njej. Veseli so bili dobrih ocen. Preden so odhiteli vsak na svoj konec, so se poslovili: »Nasvidenje mami!«

Ob jesenskih večerih se je družila s šolsko kolegico in njenim bratom. Spoznala je njegovega prijatelja, odličnega športnika, bil je lepe postave, toda njej ni bil preveč všeč. Vsi mlađi fantje so imeli željo spoznati novo učiteljico. V tistih časih so se zbirali v kulturnem domu, začeli so se učiti novo komedijo, kegljali so, družili so se v gostišču ob njem. Zelo radi so plesali. Starejši so igrali karte. Druženje jim je veliko pomenilo. Počasi sta si postajala všeč. Med plesom sta se rada privijala drug drugemu. Toda njej se je zdelo, da je bila to le strast, ne pa prava ljubezen. Meseci so hitro tekli, rad ji je pomagal, saj je bil dober glasbenik in lepo je risal, pri pripravah na pouk. Drug drugega sta v marsičem dopolnjevala. Počasi se je zaljubila vanj. Postala sta nerazdružljiva. V njej je znal prebuditi neizmerne užitke. Njeno telo je drgetalo ob njegovih poljubih. Njuni telesi sta se prepletali, podarjala sta neizmerno predanost . Hodila sta po oblakih,... Noči so bile vedno prekratke. Ničesar drugega ni bilo, samo njuna ljubezen, strast, ko sta srkala nektar ljubezni iz njunih vzhičenih teles.

Z leti je začutila, da on nekaj pogreša. spodbudo še nekoga, da mu ona ne zadošča več. Tega dolgo časa ni hotela videti, ni hotela razumeti. Želela je, da bi bila še vedno samo onadva. Prihajalo je počasi z leti. Postajala je vse bolj osamljena. Zatekala se je v svoj svet, si dopovedovala, da bo naprej šla sama,...Iskal je izgovore, da je bil čim manj doma, poudarjal strašno odgovornost v službi, bil je nenačinljiv, ...Ležal je ob njej in se zapiral v svoj svet. Njeno srce je kričalo od bolečin, še bolj se zatekala v delo, ljubezen in nežnost je podarjala otrokom. Otroka sta čutila, da je nekaj narobe, da je mamica žalostna in velikokrat sta ji pomagala pospravljati, zraven pa z velikim užitkom pela, kot da bi sproščala svojo energijo:« DOMA NI VEČ LEPO! Pesem, ki so jo peli v otroški nadaljevanki Kajetana Koviča »PIKI JAKOB«.

Ona pa je počasi izgubljala moža in očeta svojih otrok.

Berta Logar

udeleženci
UDELEZENCI LEPOTE BESEDE @)) ¢ _ @) ! %
udelezenci lepote besede 2006-2015

1. ANDOLŠEK, ZDENKA, 2015
2. BABIČ, MLADEN, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015
3. BALAŽEVIĆ, TEREZIJA, 2012, 2013, 2014, 2015
4. BASARAC GLIGIĆ, LIDIJA, 2006, 2007, 2008, 2009
5. BOŽIĆ, MALČI, 2012, 2014
6. BUKOVEC, MONIKA, 2015
7. CERAR, STANE, 2012, 2013, 2014, 2015
8. CIGLAR, EVA, 2015
9. ČADONIĆ, FRANC, 2006
10. DOMJAN, VLADIMIR, 2006, 2010
11. DRAGOŠ, BOJANA, 2006, 2010, 2015
12. DROBNE, MATIJA, 2011
13. FLORJANIĆ, MAŠA MANCA, 2012
14. FORŠČEK, HELENA, 2010
15. GOLDSTEIN, TANJA, 2011
16. GRAHEK, LILIJANA-ZVONKA, 2006, 2007, 2008, 2010, 2011, 2015
17. GRGIĆ, MAJDA, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015
18. HADJUR, SANJA, 2012
19. HREN, MARJAN, 2012, 2013, 2014
20. HROVATIĆ, IVAN, 2012, 2013, 2014, 2015
21. JANJAC, SAŠO, 2006, 2008
22. JAUŠOVEC, MARICA, 2011
23. JURŠINIĆ (MAVSAR), MARIJA, 2006, 2015
24. KALLAN-VERBANAC, ZDENKA, 2014, 2015
25. KAMPL, PETRA, 2012
26. KAPELE, JOŽICA, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015
27. KOČEVAR, BREDA, 2006

28. KOČEVAR, DARKO, 2006, 2008, 2009
29. KOČEVAR, FRANC, 2007, 2010, 2011, 2012
30. KOČEVAR, MINKA, 2010, 2011, 2012
31. KORPONAI, IVAN, 2012, 2013, 2014, 2015
32. KOŠAR, TANJA, 2013, 2014, 2015
33. LEKŠE, MARJETA, 2013
34. LOGAR, BERTA, 2015
35. LOVRIN, TEREZIJA, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2015
36. LUKAN, JOŽICA, 2012
37. MAJERLE, JURIJ, 2006, 2007, 2008
38. MAKOVEC, HEIDI, 2008
39. MALEŠIĆ, ANA, 2006, 2008
40. MALNARIĆ, SONJA, 2011
41. MATEKOVIĆ, STANKO, 2011
42. MERVAR, NACE, 2014, 2015
43. MEŽNARŠIĆ, ALENKA, 2007, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2015
44. MIHELIĆ, RENEJA, 2014, 2015
45. MIKLJIĆ, MARINKA MARIJA, 2015
46. MLINAR, RUDI, 2010, 2013, 2014, 2015
47. MOLEK, BRANKO, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010
48. MURN, JURE, 2012, 2013
49. MUŠIĆ, ANICA, 2012, 2015
50. NOVAK, MILAN, 2011, 2012, 2013
51. OGULIN, KATARINA, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2013
52. ORAĆ, SIMON, 2015
53. PANJAN, ROMAN 2011
54. PAVLAKOVIĆ, SLAVKO, 2009, 2012, 2013
55. PEČAVER POTOČNIK, MARIJA, 2015
56. PERME, ANICA, 2014, 2015
57. PLANINC, MARIJA, 2010
58. PLANINC, TONJA 2008, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015

59. PLUT, TADEJA, 2007
60. POVŠE, AMALIJA, 2006
61. POVŠE, REZKA, 2012, 2013, 2014, 2015
62. POŽEK, FANIKA, 2006
63. PUHEK, LOJZKA, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015
64. RADOJČIĆ, VESNA, 2006, 2008, 2009
65. REŠČIĆ, LUCIJA, 2013
66. REŽEK, FRANC, 2008, 2009, 2010, 2011, 2014
67. SIMONIČ (LOZAR), SILVA, 2012, 2014, 2015
68. STARC, MAKSI, 2012, 2013, 2014
69. STEKOVIĆ, MILICA, 2013, 2014, 2015
70. STRAHINIĆ, JANKO, 2010
71. ŠKRINJAR, SANDRA, 2014
72. ŠOŠTAR, BRONISLAVA, 2011, 2012, 2014, 2015
73. ŠTRAUS, ALBINA SONJA, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015
74. ŠTRUCL, VLADIMIRA, 2015
75. TOŠESKA, ALBINA, 2007, 2008, 2009, 2010, 2013, 2015
76. TURK, NASTJA, 2006
77. VANELL, VESTA 2011, 2015
78. VATOVEC, IVANA, 2010, 2013, 2014, 2015
79. VLADIĆ, MIRA, 2012, 2015
80. VOLF, IZIDOR, 2012
81. VRANEŠIĆ, SIMONA, 2006
82. VRLINIĆ, DARINKA, 2006, 2007
83. ZIDAR, ANICA, 2013, 2014, 2015
84. ZOREC VESNA, 2015

LEPOTA BESEDE @) !
lepotabesede 2015

Izbor besedil literarnega natečaja

Izdala:

Javni sklad OI Črnomelj in Knjižnica Črnomelj

Izbor besedil: Bogomira Kure

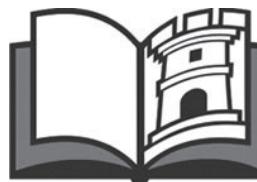
Oblikovanje: Gorazd Petrovič

Tisk: DEMAGO print & design

Naklada: 150

Črnomelj, 2015

Izid knjižice sta omogočila Javni sklad RS za kulturne dejavnosti in Občina Črnomelj.

Ulica Otona Župančiča 7
8340 ČRNOMELJ
Telefon: 07/30 51 364
knjiznicacrn@crn.sik.si
www.crn.sik.si